

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 1.

LAUANTAINA 3 PÄIVÄ TAMMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 8.1 klo 12 päivällä.

Tuunit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hillivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— 50 vuotta täyttää tammikuun 7 päivänä neiti Sandra Sainio Tervakoskella.

— 40 vuotta täyttää tammikuun 7 päivänä paperikoneenkäyttäjä Aukusti Helle Tervakoskella.

— Kihlauksensa ovat julkaisleet neiti Sandra Sillantie ja herra Väinö Väinö, molemmat Tervakoskelta.

— TULIROKKO. Koska pariin viikkoon ei enään ole sattunut tulirokkotapauksia kylässämme, voidaan tauti katsoa tällä kertaa voitetuksi. Tämän johdosta peruutetaan kaikki varovaisuusmääräykset tästä päivästä lähtien, jotenka lapsetkin taasen saavat vapaasti liikua kaikkialla.

Katsaus kuluneeseen vuoteen.

Hiljalleen ja säännöllisesti on mennyt vuosi kotikylässämme kulunut. Sen aikana elettyä elämää voimme verrata tasaisesti lainehtivaan vedenpintaan: emme ole jääneet kokonaan paikoillemme, vaan emme ole myöskään mitään huomattavampaa saaneet aikaan. Noin syrjästä katsoen olemme kuitenkin suurmaailman tapahtumia seuranneet; niinpä on radion vastaanottolaitteita tänne valmistettu ja hankittu. Onpa myös suomalaisen oopperan jäseniä kahdesti täällä vierailuttu esittäen oopperat Rigoletto ja Rykmentin tytär.

Yhdistysemme toiminta on kulkenut pääpiirteissään ennen viitotettuja latuja:

Suojeluskunta järjesti koko helmikuun kestävä alipäällystökurssit, joista todistus jaettiin 27:lle osaaottaneelle. Sekä kuntainvälisiä että mieskohtaisia ampuma-, hiihto- y. m. kilpailuja on järjestetty niin hyvin entisistä kuin konsuli Waseniuksen lahjoittamasta uudesta kiertopalkinnosta, ja on monta kaunista voittoa näissä kilpailuissa saavutettu. — Iltaamia on myöskin pidetty, ja ovat Lotat niissä avustaneet joko ohjelmansuorittajina tai huolehtien asianomaisesta tarjoulusta.

Klubin toimesta on järjestetty kaksi esitelmätilaisuutta, joista edellinen, keväällä, käsitteli kotikasvatusta ja jälkimmäinen, syksyllä, kosketti kirjallisuuden alaa. — Kaksi arvokasta taidetilaisuutta on kustannettu, nim Maikki Järnefeltin laulukonsertti ja Sulo Hursisen viulukonsertti. — Uusia kulisseeja on maalautettu ja kurssin suorittanut näyttämöohjaaja nimitetty. — Iltaamia on pidetty ja niissä enimmäkseen näytelmä-

kappaleita ja eläviä kuvia esitetty. Entisen soittokunnan lisäksi on saatu toinen, n. k. nuorten soittokunta, joka on ennättänyt osottaa intoa ja ahkeruutta. — Kirjastoa on kartutettu Smk. 3000 mk:n arvosta. — Vieläpä on Seurahuoneen puhtaanapitoa varten toiminimiä ostettu.

V. & U. Seuran toiminta on käsitännyt nais- ja mies-voimisteluharjoituksia. — Yleisen olympialaisrahaston hyväksi järjestettiin iltama ja rahankeräys, jotka tuottivat Smk. 2805:—. Lisäksi on oman paikkakunnan urheiluelämää elvytetty ja perheitä vietetty.

V. P. K. on osottanut virkeyttä järjestäen m. m. kesäretken monenlaisine kilpailuineen Toivaan, syysjuhlan ilotiluksineen Pikkuniitylle sekä vuoden alkupuolella hiihtokilpailut.

Tarmolla on osuuskauppakin toiminut huolehtien kylämme taloudellisesta hyvinvoinnista.

Postiauton välityksellä on liikenne huomattavasti vilkastunut.

Kirkkokuoron perustamista on tervehditty erityisellä mielihyvällä. Epäilemättä muodostuvat jumalanpalvelustilaisuudet sen avulla entistä juhlallisemmiksi.

Seuraavat vainajat on vuoden varrella saatettu seurakuntamme kalmistoon: rouvat Rauha Helle 40 v., Miina Virtanen 64 v. ja Amanda Selin 45 v., tehtaan työmies Otto Lindberg 70 v., ent. puuseppä Kalle Ranta 69 v., ent. torppari Enok Kurjenmäki 74 v. sekä nuoruutensa keväällä olleet 16-vuotias Helmi Leino ja 14-vuotias Kauko Nieminen. Rauha heille! —

Koko joulukuun aikana on tulirokko pitänyt kylämme puristuksessa, laimauttanut yhdistysten toimintaa, keskeyttänyt työn kansakoulussa ja estänyt

kuusijuhlan vieton, vaatinut Yhtiöltä tun-
tuvia rahallisia menoja j. n. e.

Toivehikkain mielin luomme näin ol-
len katseemme uuteen vuoteen odottaen,
että sen aikana kauniimpia tuloksia saa-
vutetaan.

— PIKKUSEURAN VIHKIMISTI-
LAISUUDESTA oli viime lokak. 23 p:nä
kulunut 20 vuotta. Merkkitapaus kyläm-
me elämässä sekin tavallaan oli. Siihen
tuli nyt sijoittaa kaikki ne lyhempi- ja
pitempiaikaiset makustajat, jotka tehta-
an asioissa tänne saapuisivat ja jotka aina
aikaisemmin olivat tehta-
an isännöitsijän
omassa kodissa majailleet.

Vihkimistilaisuutta vietettiin päivälli-
sillä, jotka yhtiön puolesta kutsuvieraille
tarjottiin. Uusi huoneusto oli asianmukai-
sesti somistettu ja herätti suurta mielen-
kiintoa. Torvisoittokunta soitteli ahkerasti
silloisen johtajansa hra K. Hurmeen lyö-
dessä tahtia. Erittäin juhllallisen leiman
antoi tilaisuudelle konsuli Waseniuk-
sen läsnäolo. Illan kuluessa ojennettiin
monivuotisesta työstään eroavalle mont-
tööri K. Alénille yhtiön puolesta muisto-
lahjaksi kaunis kultakello. Iloisaa ja rat-
toisaa juhlaa mukanaolleet mielellään
muistelevat.

Lukemattomat ovat ne henkilöt, jot-
ka vuosien vieressä ovat joko tilapäisesti
tai vakinaisesti Pikkuseuralla asustaneet.
Kuka ne kaikki enään muistaakaan! Eikö
olisi paikallaan, että hankittaisiin n. k.
vieraskirja, johon siellä oleskelevat kirjoit-
taisivat nimensä, kotipaikkansa, kansalli-
suutensa y. m.? Varmaankin moni kunnia-
kas ja kuuluisa nimi säilyisi siten jälki-
polven nähtäväksi.

— ELÄVIÄ KUVIA oli jou-
lunaikaan siunaantunut meille oikein run-
sauden sarvesta. Joulukuun 21 päivänä
näytettiin hupainen amerikkalainen filmi
„Räminää ja Rakkautta”, Tapaninpäivä-
nä oli elävien kuvien ilta, silloin esitet-
tiin voimakas „Verta ja hiekkaa”- filmi.
Tilaisuus oli maksullinen ja ohjelmassa oli
filmin lisäksi vielä nti Hilja Nuotion yk-
sinlaulua, sekä kokeiltiin radiolla. Uuden-
vuoden päivänä oli taas vapaita kuvia,
näytettiin hempeä „Kultainen Lilja”- filmi.
Yleisöä on näytännöissä aina ollut run-
saasti.

Johan Fredrik Lindholm.

Viime vuoden viimeisen päivän koit-
taessa vaipui Johan Fredrik Lindholm
kuolonuneen. Vainaja oli syntynyt Tam-
pereella tammik. 8 p:nä 1845. Nuorukais-
ijässä hän tänne saapui, täällä kodin pe-
rusti, suuren lapsilauman kasvatti, vaimonsa, kelpo perheenäidin, haudan lepoon
saattoi, itse tyttärensä luo Riihimäkeen
muutti, jossa kuolema hänet lähes 80
vuotiaana korjasi. Syntymäkaupungissaan
oli Lindholm tulevaan elämäntehtävänsä
valmistunut, suorittaen kirjansitojakurssin.
Täällä hän leikkaajana paperisalisissa työskenteli.
Suuren suuri on se paperimäärä,
jonka hän vuosien vieressä erikoisiksi le-
vyiksi leikkasi, vihkoiksi valmisti, kirjoik-
si kokosi. 55 -vuotisesta uskollisesta ja
uutterasta työstä annettiin hänelle v. 1921
Suomen Talousseuran kunniakirja ja kulta-
sormus — —. Varsinaisen työnsä ohella hän
voimainsa päivinä otti osaa Klubin näy-
töntöihin esiintyen sangen vaativissakin
osissa, m. m. Topiaksena Nummisuutarissa.

Vainajata jäi suremaan 10 lasta, jot-
ka ovat hyvin elämässä edistyneet. —
Tervakosken vanhaan kantajoukkoon on
Lindholmin poismeno jättänyt tuntuvan
aukon. Levätköön hän rauhassa!

Rouva

GUSTAVA NYGREN

vaipui uudenvuoden aattona pitkällisen
taudin murtamana hiljalleen kuolon uneen.
Hausjärvellä oli vainaja syntynyt, mutta
Tervakoskella hän pisimmän osan elämänsä
vietti. Kotinsa hoitajana ja hellänä
vaalijana hän vuosikymmeniä uurasti,
kunnes tautivuoteelle joutui. Kärsivälli-
sesti hän taudin tuskat kantoi, vähitellen
riutui, joten ikävöimänsä kuolema vapa-
uttajana saapui. — Lähinnä jäi vainajaa
kaipaamaan 8 lasta.

— Kevätlukukausi alotetaan
kansakoulussa ensi-keskiviikkona, tammik.
7 p:nä. Yläkoululaisia kehoitetaan saa-
pumaan klo 9 a. p. ja alakoululaisia kello
12 päivällä. Lukukirjat ja opintovälineet
mukaan!

ILMOITUKSIA.

Janakkalan

Köyhäinhoitokunnan koko-
us on Kunnalliskodissa tammik. 7 p:nä
1925 alkaen kello 11,30 a. p.
Janakkalassa, 22 p:nä jouluk. 1924.

A a t u M ä k e l ä.

Armas Lahdentaus.

POIS JUOSSUT.

Suurikokomen ruskea ajokoiran pen-
tu, valkoinen rinta, vatsa ja kypälät, ka-
tosi uudenvuoden päivänä. Tuntee nimen
„Humu”. Kiinniottajaa pyydetään palkin-
toa vastaan ilmoittamaan allekirjoitta-
neelle.

J. V. Wilunen.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA

SAAI UNUT:

Pellavansiemenjauhoja
Rehujauhoja
Riisi- ja hernehiutaleita

Kirvun huopasaappaita
Kaalossia ja urheilukenkkiä
Naisten villakankaita
y. m. y. m.

Eläviä Kuvia

näytetään sunnuntaina tammik. 4 p:nä
kello 7 illalla.
Pääsy lapsillekin sallittu.

KIITOS.

Pyydämme sydämmellisesti kiittää
isännöitsijää, eversti Stjernschantz'ia niis-
tä runsaista joululahjoista, joilla hän muis-
ti Suruttoman tulirokkosairaalaan joulunsa
viettäneiden lasten joulua.

Lasten vanhempia.

— AVIOLIITTOON vihittiin uuden
vuoden aattona neiti Katri Lehtinen
Hallakorvesta ja Käsistehtaan kaavaaja
Tuure Kilpinen, Tervakoskelta.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 2.

LAUANTAINA 10 PNÄ TAMMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 21.1 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Terwakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Terwakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Terwakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Terwakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— JUMALANPALVELUS pidetään Seurahuoneella huomenna kello 2 päivällä. Saarnaa pastori R. Toivonen.

— JANAKKALAN KUNNASSA toimitetaan Tasavallan Presidentin valitsijamiesten vaalit tammiikuun 15 ja 16 p:nä m. m. seuraavissa paikoissa: Terwakosken äänestysalueessa: Terwakosken Seurahuoneella ja Vähikkälän äänestysalueessa Vähikkälän kansakoululla.

— VAALIOTTEITA Presidentin vaaleja varten hankkivat Janakkalassa kokoomuspuoluetta varten opettaja K. Brusila, Turengissa, ja paperimestari Bruno Laitio Terwakoskella.

Yhä ylöspäin.

Kaunis saavutus on Osuuskaupallamme päättyneeltäkin toimintavuodelta, joka oli kahdeskymmenes, jäsenistölleen esitettävissä. Sen liikevaihto kohosi kulu-neena vuotena kauniin askeleen kolman-nelle miljoonalle, ollen Smk. 2,261.671:65. Kohoaminen edelliseltä vuodelta, joka sil-loinkin oli huomattava ylittäessään kaksi miljoonaa, on neljäs miljoona.

Tulosta pitää jokainen kylämme osuustoimintaihminen erikosen ilahdutta-vana ja se todistaa yhä sitä vaitavaa kaunatusta, jota hyvin johdettu liikkeem-me ostajapiirinsä keskuudessa nauttii.

Yhtämittaista ja tasaista kehitystä on oman liikkeemme 20:vuotinen toiminta osoittanut. Käytämme tilaisuutta rinnas-taa eri vuosien myyntisaavutuksia, josta liikkeemme kehitys käy selville.

V. 1905	Smk	109,795:53
1906	„	112,501:13
1907	„	127,511:32
1908	„	116,595:09
1909	„	116,365:80
1910	„	123,683:18
1911	„	133,938:42
1912	„	140,845:32
1913	„	155,736:85
1914	„	166,363:90
1915	„	195,660:17
1916	„	284,372:90
1917	„	457,769:54
1918	„	566,719:10
1919	„	1,004,165:85
1920	„	1,295,150:33
1921	„	1,113,570:95
1922	„	1,667,486:38
1923	„	2,032,837:10
1924	„	2,261,671:65

Edelläolevasta myyntitaulukosta käy selville että meidän Osuuskaupamme kehitys vastaa sitä nousua, joka osuustoi-

mintaliikkeellä koko maassamme on ollut. Onhan osuustoimintaliike meillä muodostunut tärkeimmäksi tekijäksi liike-elämän alalla Meidän kylässämme se on parikymmentä vuotta ollut ainoa kaupallinen liikemuoto. Että se kaksikymmentävuotisella olemassaolajallaan on samansuuruisella ostajakunnalla kyennyt yhä kasvatamaan myyntiänsä ja vähentämään kylän ympärillä olevaa yksityisyrittelijäisyyttä, todistaa miten terveeltä pohjalta osuustoimintaliikkeemme on lähtenyt ja miten onnistuneesti sitä meidänkin paikakunnallamme on osattu johtaa.

Kun piakkoin taasen olemme tilaisuudessa esittämään tarkempia numeroita oman liikkeemme kahdenneltäkymmenen-neltä toimintavuodelta, palaamme vielä silloin asiaan vertailuksemme sen kehitystä eri vuosina rahastoihin, jäsenistöön ja myyntiylittäjiimme nähden. Osuuskuuntamme jäsenet voivat olla tyytyväisiä liikkeensä kehitykseen ja sen nykyiseen tilaan. Velvoittakoon se myöskin jäsenistöä yhä suuren paan ostouskollisuuteen omaa liikettään kohtaan ja näin vähitellen muodostamaan kaupastamme ainoan palvelijamme kulutustarpeidemme välittäjänä.

Jäsen.

KLUBIN ILTAMA.

Terwakosken omat näyttelijävoimat esittivät maanantaina t. k. 5 p:nä Seuratallolla runsaslukuiselle yleisölle seuranäytelmänä maassamme hyvin suositun Minna Canthin 3-näytöksisen „Roinilan talossa”. Esitetty näytelmäkappale kuuluu Minna Canthin varhaisempaan tuotantoon ja kuvaa se hyvin vilkkaasti maalaiselämää. Roinilan talon ylpeä tytär rakastuu talon palveluksessa olevaan köyhään renkiin, mutta tytön isä tahtoo eroittaa nuoret

naittaakseen tyttärensä rikkaalle talonpojalle. Monien vastuksien jälkeen, kun sekä hyvät että pahat voimat ovat olleet liikkeellä läpi 3 näytöksen, rakastavaiset saavat toisensa. — Pääosia esittivät Rva Agni Gröndahl (Anna), luutn. Gröndahl (Mauno), herrat Laitio (Olli) ja Aho (Roinilan isäntä). Rva Gröndahlin Anna, varakkaan Roinilan ylpeä tytär, oli onnistunut. Varma liikehtiminen ja eläytyminen esitettävänsä todisti tarmokasta työtä ja osaansa syventymistä. Hiukan runsaampi ilmeitten käyttö olisi ollut tosin suotava. Pohjalaisen, Annaa rakastavan rengin Maunun osan esitti luutn. Gröndahl miehekkäästi. Osa ei ole kaikkein kiitollisimpia ja olisi se vaatinut enemmän äänensävyyn vaihtelua ja varmuutta. Ollin kiitollisen osan esitti herra Laitio mainiosti; ilmeitten käyttö oli oivallinen samoin naamioiminen. Epävarmuus repliikkeissä tosin joskus haittasi. Ahon Roinilan isäntä oli vanhaa, hyvää suomalaista tyyppiä. Hänen näyttelemistään seurasi mielellään. Roinilan pojan, Eeron, luonnehti ja esitti herra Syrjänen hauskaasti ja pirteästi. Talon nuorta palvelustyttöä Elliä esitti Nti Lehmuusaari ehkä liian vaatimattomasti, enemmän eläytymistä esitettävänsä, samoin kuin liikehtimistä olisi odottanut, kuten vanhalta Leenaltakin (Nti Leino), jonka naamioiminen oli hyvä, mutta näyttelemisen hiukan kuollutta ja äänenkäyttö heikkoa, joskin hän osasi osansa ulkoa. — Päähenkilöitten rinnalla vaikuttivat sivuhenkilöt sellaiset kuin Matti (herra P. Pajunen) ja Sillankorvan Sanna (Rva Langer) virkistävästi ja huvittavasti. — Olisi suotavaa, että teatterinjohtaja ponnella työskentelisi varmemman liikehtimisen ja hyvän ilmeitten käytön aikaansaamiseksi.

"Sotatuomari."

Eläviä Kuvia

näytetään Seurahuoneella sunnuntaina tammikuun 11 päivänä kello 7 illalla.

"SINISTÄ JA PUNAISTA VERTA"

sekä

Miten Brownie selviytyi koiranpyydyistä. Pääsy jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—

Isänmaallinen velvollisuus

on jokaisella 24 vuotta täyttäneellä kansalaisella täytettävänänsä ensi torstaina ja perjantaina, t. k. 15 ja 16 p:nä Presidentin valitsijamiesvaaleissa. Tärkeä on tämä vaali. Itsenäisen Suomen tasavallan valtiolaivaa ohjaamaan saatakoon kokenut, yleistä kunnioitusta nauttiva ja Suomen itsenäisyystaistelussa ansioittunut mies, jollainen kansallisella kokoomuspuolueella on ehdokkaanaan. Jokainen isänmaamme rauhallista kehitystä ja laillista oikeusjärjestystä kannattava valitsija vetää paljon merkitsevän viivansa kokoomuspuolueen vaaliliitolle, jonka ehdokaslistoilla Janakkalaa varten on nimet:

PIRILÄ, EMELI, MAANVILJ. JANAKKALA.

DANIELSON-KALMARI, J. R. VALTIONEUVOSSA, HELSINKI.

Janakkalan kunnan

verovelvollisten tiedoksi ilmoitetaan, että vuodelta 1924 toimitettavaa kunnallisverotusta varten täytettävät tuloilmoituslomakkeet ovat asianomaisten saatavana kuluvaan tammikuun 12 p:stä alkaen alempana mainituilta henkilöiltä, jotka myöskin antavat ohjausta tulojen ilmoittamisvelvollisuuden ja tuloilmoituslomakkeiden täyttämiseksi:

Hallakorven kansakoulupiirissä: Kustaa Ylöstalo, Napialan, Lauri Halme ja Kustaa Nuoritalo, Tervakosken, A. Wallinheimo ja J. V. Vilunen, Vähikkälän, J. Anttila, Otto Marttila ja R. Vallenius.

Tuloilmoitukset ja muut taksoituksen ohjeeksi annettavat tiedonannot ovat edellä mainituille henkilöille kuluvaan tammikuun kuluessa jätettävä, paitsi lain mukaan kirjanpitovelvolliset ensi helmik. loppuun mennessä.

Samalla huomautetaan, että joka ei edellä mainitun määräajan kuluessa tuloilmoitusta tai muuta taksoituksen ohjeeksi kuuluvaa tietoa anna tahi, jos annetut tiedot ovat harhaanjohtavia ja puutteellisia, asetetaan hänen maksettavakseen tuloveron lisäksi sen korotusta enintään 20%, ja joka ei kehoituksenkaan jälkeen täytä tulojen ilmoittamisvelvollisuuttaan asetetaan hänelle vielä edellisen lisäksi enintään 25% veronkorotusta ja menettää hän valitusoikeutensa niin veromäärään kuin korotuksiinkin nähden, sitäpaitsi saatetaan väärän tuloilmoituksen antamisesta ehdottomasti rikoslaissa säädettyyn rangaistukseen

Janakkalassa, 3 p:nä tammik. 1925.

Taksoituslautakunnan puolesta:

Otto Marttila.

Armas Lahdentaus.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA

SAAPUNUT:

Pellavansiemenjauhoja
Rehujauhoja
Riisi- ja hernehiutaleita

Kirvun huopasaappaita
Kaiossia ja urheilukenkkiä
Naisten villakankaita
y. m. y. m.

— UUSIA TULIROKKOTAPAUKSIA on ilmestynyt. Tällä kertaa kuitenkin Tervakosken ulkopuolella, nimittäin Napialassa ja Uhkoilassa. Varovaisuutta on siis edelleen noudatettava, ennen kaikkia huolehdittava etteivät lapset kulje tartutetulla alueella.

KEVÄÄN MERKKEJÄ.

— ON MEILLÄKIN. Pääkaupungin lehdissä keuhutaan näin keskellä talvea ihmisten löytäneen puutarhoissaan perhosia ja kukkivia kukkasia. Niin löytyy Tervakoskellakin Insinööri Langhoffin puutarhassa kukkivia bellis-kukkasia.

— KUINKAHAN AIKAISIN Sauvalan kartanossa tänä vuonna odotetaan juurikasvisatoa, koskapa maata lannoitettiin ja kynnettiin jo tammikuun 2 päivänä.

Lähennemmekö todellakin jo tammikuun puoliväliä?

Tervakoskella, 10 p:nä Tammik. 1925.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 3.

LAUANTAINA 17 PÄÄ TAMMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 250 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 28.1 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työvään ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— 60 vuotta täyttää tammi-kuun 19 päivänä nti Edla Laaksonen Tervakoskella.

— Jaappaninlähetyshuolaa vietetään Tervakoskella 25 p:nä tammi-kuu. Puhujina pastorit Tamminen ja Takala.

— Esiintulleesta syystä siirretään Laulukuoron harjoitus sunnuntaina 18/1 klo 1 j.p.p. Pyydän kaikkia kuoron jäseniä mainittuna aikana saapumaan kansakoululle.

J.W. Wilunen.

KIITOS,

Tervakosken kirkkokuorolle kauniista laulusta, Isämme J.F. Lindholm in muistolle.

Lapset.

„Työ miehen kunnia”.

Niinkuin ihmiset eroavat toisistaan luonteensa puolesta, niin he eroavat toisistaan myöskin tapansa puolesta tehdä työtä. Tai oikeammin: luonne kuvastuu työtavassa. Toinen tekee työnsä välttämättömyyden pakosta, toinen pintapuolisesti ja ylimalkaisesti, toinen taas syvennyy siihen perinpohjin, suorittaen sen aste asteelta täsmällisesti huolellisesti ja uskollisesti. Näin ei ole laita vain ruumiillisen työn; henkisessä työssä on samaa havaittavissa. Jo koulun alaluokilla huomataan, miten oppilaat eri ottein suorittavat työtään. Toisten ollessa veltoja, haluttomia ja huolimattomia uurastavat toiset voimainsa takaa. Tästä seuraa, että muistiltaan, lahjakkuudeltaan ja ymmärrykseltään heikommin varustettu voi sivuuttaa parempilahjaisen toverinsa. Kun lapsuus- ja nuoruusvuosina lasketaan perustus myöskin siihen tapaan, millä vastaisuudessa työtä tehdään, tulisi kasvattajain valvoa, että lapset eivät pääse työssään hutiloimaan tai että he jättävät sen kokonaan tekemättä, vaan että he eivät hellitä, ennenkun työ on niin hyvin suoritettu, kun se kunkin ikäkaudella ja kunkin voimain mukaan suorittaa voidaan. Työstä on aina kunnioituksella puhuttava. Elämän keväässä harjoitettu oikea työtapa on suuriarvoista, ja tosia ovat esi-isämme kultaiset ohjeet: „minkä nuorena oppii sen vanhana taitaa”, samoin kuin: „ahkeruus kovan onnen voittaa, ahkeruus unenkin estää”.

— Maataloustyönjohtajain liiton Janakkalan osasto on päättänyt laskiaisena tehdä huvimatkan Tervakoskelle, jossa aikovat antaa iltaman.

Monttööri Alén.

On ilahduttava nähdä löytyvän sellaisia, jotka eivät ole unohtaneet monttööri Alénia. Niiden, jotka eivät tunteneet tätä tervettä ja voimakasta miestä, on vaikea saada oikeaa käsitystä siitä, mistä merkityksestä Tervakoskelle Alénin persoonallisuus oli, sekä ihmisenä että työntekijänä. Monttööri Alén oli päänsä puolesta tavallista lahjakkaampi ja yhtä runsaasti oli hän varustettu sydämen puolesta, oman kahdehdittavan suuren annoksen huumoria, joka aina auttoi häntä kaikkien elämän vaikeuksien yli.

Alén oli monttöörinä käytännöllinen, neuvokas, nopea ja väkevä — työtoverina tasainen, hyvä ja auttavainen. Hän teki työnsä, tanssi, joi, kalasti ja metsästi — kaikki samalla innolla ja ilolla. Kerran, ei kauankaan sitten, sanoi minulle vanha tirehtööri Westerlund Tukholmassa — „jaa — Alén oli paras ystäväni Tervakoskella, hänen seurassaan olen minä elänyt parhaat hetkeni kalastus- ja metsästysmatkoilla — häntä en unohda koskaan.”

Ymmärrän Westerlundia niin hyvin, sillä Alén oli aina harvinaisen hienotunteinen ja tahdikaas, huolimatta usein kärkeasta pilastaan. Luonnoille ja sen elämälle avonaisella mielellään oli Alén oivallinen metsästys- ja kalastustoveri.

Alénillä tuskin olikaan vihamiestä. Mahdollisesti oli yksi tai toinen hänelle jonkunverran mustasukkainen hänen menestyksistään hienompaan sukupuoleen nähden, — mutta en ole koskaan kuullut kenenkään uskaltaneen käydä vakavampaan otteluun hänen kanssaan, sillä hänen suuret voimansa olivat liian hyvin tunnetut.

Säilyttäkööt jokainen Alénista yhtä uskollisen ja kauniin muiston kuin

L. W.—s.

Tervakoskesta kirjallisuudessamme

Tulemme silloin tällöin julkaisemaan otteita Tervakoskea koskevista kirjoituksista, joita on julkaistu erilaisissa suomalaisissa kirjoissa ja julkaisuissa. Näitä kirjoituksia on mahdollisesti usea lukenut, mutta niiden kerääminen yhteen lehdesämme lienee jokaiselle mieleinen,

Toimitus.

V. 1908 Kansanvalistusseuran kustannuksella ilmestyneessä lehtori F. O. Rapolan kirjoittamassa laajassa maakuntateoksessa „Häme” kirjoitetaan Tervakoskesta parissakin paikassa. Kumpikin on varustettu kuvalla, toinen tehtaasta, toinen kartanon päärakennuksesta. Lehtori Rapola kirjoittaa:

„Janakkalan suurin teollisuuslaitos on Tervakosken paperitehdas pitäjän eteläkylällä Lopen joen varrella, joka kapeana ojana laskee etelästä päin Kernaalan järveen tuoden vettä isohkosta Lopen järvestä Lopen puolelta. Tehdas on rakennettu vuorten väliseen notkoon 10 metrin korkuisen putouksen partaalle, niin että tehtaan tiilikiviset rakennukset ovat osaksi kosken kummallakin rannalla osaksi sen päälläkin. Tervakosken paperitehdas perustettiin v. 1818 ja on Tampereen tehtaan ohella ainoa jäljellä oleva niistä kymmenkunnasta paperitehtaasta, jotka maassamme tavattiin viime vuosisadan alkupuolella. Ensimmäinen paperikone hankittiin siihen v. 1852. Niihin aikoihin ruvettiin maamme paperitehtaissa vanhemman raaka-aineen, lumppujen, asemesta käyttämään muita aineita, mutta Tervakosken paperitehdas valmistaa edelleenkin paperinsa lumpuista. Täältä saamme muunmuassa virallisen paperimme. Parin tulipalon jälkeen on tehdas rakennettu uudestaan entistään suuremmaksi. Siinä on nykyään 3 vesiturpiinia ja 3 höyrykonetta, jotka 300:n tai 360:n hevosen voimalla käyttävät tehtaan kahta paperikonetta ja muita laitoksia. Työntekijöitä on noin 300 ja vuotuinen tuotanto noin 750,000 kiloa paperia, jonka arvo rahassa lähentelee miljoonaa markkaa. Tehtaan omistaa nykyään v. 1865 perustettu osakeyhtiö, jonka osakepääoma on 2 milj. markkaa.

Tehdasrakennusten yläpuolella leviää pieni sievä työväenkaupunki suurine katuineen ja sievine rakennuksineen. Vähälännän puistikon keskellä kohoaa 2-kerroksinen pulska seurahuone, jonka avara juhlasali tarvittaessa valaistetaan sähkölampuilla. Huvitilaisuuksissa kajauttelee tehtaan oma torvisoittokunta säveleitään. Kylän äärellä on Tervakosken kartano,

saman yhtiön oma, jolle tehdaskin kuuluu. Kartanon taitekattainen vanhantyylinen päärakennus näyttää hyvin somalta tuossa korkean harjun eteläliepeellä. Sen verannalta on kaunis näköala vähäiselle Alasjärvelle, jonka tämänpuolinen ranta on tosin matalaa niittymaata, mutta vastapäiset rannat kohoavat korkeina kalliiona tai somina metsäisinä nieminä saaden lisää eloisuutta huvilatornista, jonka huippu näkyy metsänlatvojen välistä.

Alasjärven poikki ja siitä edelleen Lopen jokea pitkin etelään päin kulkee pieni höyrylaiva hinaten tasapohjaisilla proomuilla suuret määrät halkoja Lopen puolelta Tervakosken tehtaalle. Jos matkustaa tätä tietä Tervakoskelta etelään, on tilaisuudessa muutamain paikoin ihailmaan rantakallioita, jotka äkkijyrkkinä kohoavat veden kalvosta huimaavaan korkeuteen. Mukavammin pääsee kuitenkin muun maailman yhteyteen, jos menee maantietä pitkin 8 kilometrin päässä olevalle Ryttylän asemalle.”

— KUOLLUT. Tammikuun 16 päivänä kuoli Tervakoskella holanderimies Otto Tammi 41 vuoden ikäisenä. Vainaja, jota lähinnä suremaan jäi puoliso ja pieni lapsi, oli työskennellyt Tervakoski A. B. palveluksessa lähes 18 vuotta, josta ajasta suurimman osan holanderimiehenä

— Maamyrien tuhoamiseksi puutarhoista on rikkihiili parhain Rikkihiiltä käytetään siten, että noin 2 ruokalusikallista kaadetaan pumpulitukoon, joka nopeasti työnnetään myyrän käyttävään, asetetaan laudanpala tai kivi reijän päälle ja tiivistetään mullalla, joten syntyvä myrkyllinen kaasu tunkeutuu pitkin käytäviä tuhoten myyrät. Rikkihiili on myrkyllistä, tulenarkaa, väritöntä nestettä, jota saa rohdoskaupoista.

Myöskin kalsiumkarbiidipalaset surmaavat myyrät. Karbiidipaloja asetetaan myyräin vaivaamalle maa-alueelle useampiin kohtiin, kuten rikkihiilestä on mainittu. Karbiidia saa maaseudunkin kaupaliikkeistä ja on se halpaa, joskaan ei yhtä tehokasta kuin rikkihiili.

— TERVAKOSKEN VOIMISTELU- JA URHEILUSEURA toimii perheiltaman lauantaina 17 p:nä t. k. alkaen kello 7 ill. Ohjelmassa on: Torvisoittoa, poikien urheilumerkin jako, kertomus, näytelmäkappale, runo, leikkijä ja yleinen tanssi. Tähän iltamaan ovat kaikki jäsenet vieraineen tervetulleita.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN SUOJELUSKUNNAN

vuosikokous

pidetään Seurahuoneella huomenna sunnuntaina t. k. 18 p:nä 11 päivällä.

Jokainen jäsen saapuvilla.

Esikunta.

Eläviä Kuvia

sunnuntaina t. k. 18 p:nä kello 7 illalla.

Ohjelma:

UNELMIEN TEMPPELI

1:nen osa III:sarjaisesta taidefilmistä.

Klubin jäsenille vapaa vierailta 5:—

Johtokunta.

TERVAKOSKEN
LOTTA SVÄRD- YHDISTYKSEN

vuosikokous

pidetään maanantaina t. k. 19 p:nä kello 7 ill. Seurahuoneen ruokasalissa. Toivottavasti kaikki jäsenet saapuvilla.

Uudet jäsenet tervetulleita.

Varapuheenjohtaja.

KAAVAKKEITA

tulo- ja omaisuusverotusta varten on JANAKKALASSA saatavana paitsi allekirjoittaneelta myöskin m. m. I. Lindroosilta Napialassa. S. Kalkolta Tervakoskella ja J. Anttilalta Vähikkälässä.

Veroilmoitukset ovat täytettyinä palauttelevat tämän kuun kuluessa allekirjoittaneelle, joka pyydettyä antaa lähempiä verotusta koskevia tietoja.

Turengissa, 13/1. 1925.

K. Brusila,
verotuslaut. puheenj.

PIKKU-UUTISIA.

— SINIVUOKKOJA antoi lehtemme toimitukselle puuseppä V. Halme Napialasta viime sunnuntaina. Ne olivat poimitut „Patalan mäestä” Uudenvuodenpäivänä. Kalpeita ne olivat ja hämmästyneen näköisiä, kummeksivat outoa vuodenaikaa nähtävästi, mutta täysin kehittyneitä olivat.

Sitä se tiesi! Mitä tarvitsi luutnantin järjestää hiihtokilpailuja viime vapuksi Eihän tässä enää tiedä koska pukeutuu turkkiin koska helle-
takkiiin.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 4.

LAUANTAINA 24 PÄÄ TAMMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 250 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 28.1 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Jaappanin!ähetysjuhlaa vietetään Seurahuoneella sunnuntaina t.k. 25 päivänä, kello yksi päivällä. Puhujina juhlassa esiintyvät Evankeliumiyhdistyksen johtaja, pastori Tamminen ja pastori Takala. Ohjelmassa on vielä väliajoilla kuorolaulua.

— Avioliittoon kuulutettiin viime sunnuntaina neiti Aili Salmela ja paperikoneen silinterimies Lauri Käcklund molemmat Tervakoskelta.

— Valitsijamiesvaaleissa käytti Tervakosken äänestysalueessa äänioikeuttansa 874 äänioikeutetusta 260 naita ja 249 miestä, eli yhteensä 509 henkeä. Sitäpaitsi äänesti otteilla 20 henkilöä, joten äänestys-oikeuttansa siis käytti 60,5 % äänestäjistä.

TERVAKOSKEN SUOJELUSKUNNAN

Vuosikokous.

Tervakosken Suojeluskunta piti viime sunnuntaina vuosikokouksensa. Tilaisuus muodostui tavallista juhlallisemmaksi. Suojeluskuntapukuista jäsenistöä oli saapuvilla huomattavan runsaasti. Paikallis-päällikkö Gröndahlin avattua kokouksen pyysi puhevuoro: suojeluskuntalaisista vanhin, Fr. Nuotio, joka kauniissa puheessa tulkitsi niitä ajatuksia, jota suojeluskuntalaiset tuntevat paikallis-päällikköään kohtaan hänen nyt o'tuaan 5 vuotta Tervakosken Suojeluskunnan johdossa. Muistoksi tältä ajalta ojensi puhuja paikallis-päällikölle aistikkaan hopeaisen, omistuskirjoituksella varustetun sikarettisäiliön. Puheen loputtua kajahutti suojeluskunnan soittokunta tilaisuutta varten kapellimestari Hammarin säveltämän ja paikallis-päällikölle omistaman „Komentajamarssin”. Paikallis-päällikkö Gröndahl vakaumusta huokuvin sanoin kiitti osakseen tulleesta odottamattomasta yllätyksestä. Tämän perästä virallista vuosikokousta jatkettiin.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin kers. Launis ja sihteeriksi alikers. Grönbloom. Kansliapäällikkö Laitio luki laatimansa laajan vuosikertomuksen, joka muuttamatta hyväksyttiin. Samoin hyväksyttiin taluspäällikkö Stenberg'in laatima tilikertomus ja tarkastajain lausunnon perusteella myönnettiin esikunnalle tilivapaus. Esikuntaan alkavaksi vuodeksi valittiin kansliapäälliköksi kers. Laitio, taluspäälliköksi kers. Stenberg, kasvatus-päälliköksi väpeli Nieminen ja neljänneksi jäseneksi sk Wallinheim, sekä varajäseniksi kers. Vilunen ja alikers. Langhoff. Suojeluskunnan tilintarkastajaksi valittiin K. E. Nyman ja E. Rosengrén, varalle E. Launis ja L.

Lehmussaari. Kurinpitolaufakuntaan valittiin puheenjohtajaksi kers. Viitanen, jäseniksi luutn. Lundell ja kers. Sillantie, varalle sk Salovaara ja Koskivirta. Huvitoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi kers. Nyman ja jäseniksi kers. Dahlstedt, korpraalit Pajunen ja Nuotio ja sk Steller. Urheilu- ja ampumalautakuntaan puheenjohtajaksi valittiin väp. Nieminen ja jäseniksi luutn. Lundell, väp. Renholm, kers. Viitanen ja korpraalit Syrjänen ja Nuotio. Suojeluskunnan edustajaksi Etelä-Hämeen suojeluskuntapiirin kokouksiin valittiin paikallis-päällikkö Gröndahl ja varalle kansliapäällikkö Laitio. Vuosikokouksessa luettiin vielä Lotta-Svärd-yhdistyksen vuosikertomus ja paikallis-päällikkö teki selvää edellisen vuoden harjoitustilastosta, jonka perusteella m. m. 39 suojeluskuntalaisille annettiin uutтерasta harjoituksista käynnistä „Hämeen Ilves” v. 1925.

Reportteri.

Lotta- Svärd

paikallisyhdistyksen vuosikokouksessa viime maanantaina, t.k. 19 p:nä toimitettiin sääntöjen mukaiset johtokunnan vaalit. Valituiksi tulivat rva Agni Gröndahl puheenjohtajaksi, rouva Anna Nieminen varapuheenjohtajaksi ja rahastonhoitajaksi, opett. Anna-Liisa Ockenström sihteeriksi sekä muiks. jäseniksi rouva Fiina Salovaara ja sairaanhoit. Lempi Pohjonen. Varajäseniksi valittiin rouvat Aliina Koskela ja Irene Laitio. Tilintarkastajiksi tulivat konttoristit Mimmi Jukarainen ja Ellan Malkki sekä edustajiksi piirikokoukseen rouvat Agni Gröndahl ja Margit Lundell. Lisäksi käsiteltiin yhdistyksen juoksevia asioita. — Yksimielisyys ja toimintahalu innoitti kaikkia saapuvilla olleita.

— „Suutarin mökillä”, Emil Perttilän kirjoittaman 2:näytöksisen kannanäytelmän, esittivät Tervakosken V. ja U. seuran jäsenet perheiltamassaan. Esiytyksen yleisvaikutus oli aika ansiokas. Yrjö Pajusen suutaritohvelisankarityyppi olisi puolustanut paikkaansa vaikka itse Nummisuutareissa. Se oli vivahdusrikas ja lioittelematon. Yrjö Pajuselle olisi järjestettävä tältä alalta jotakin arvokkaampaa ja uskomme että siitä syntyisi varmasti hyvää työtä. Hänen rinnallaan oli Liisa Lehmuksaari myöskin tavannut oikean otteen. Tällaisessa leveässä luonnekomikaassa hänkin varmasti tulee parhaat osansa viemään. Paul Pajunen oli ottanut osansa hieman yliolkaisesti, mutta osa olikin vain sen arvoinen. Suutarin oppipojasta voisi vielä tulla jotakin, kunhan saisi ohjausta, tällä kerralla, hyvistä asenteista huolimatta, meni paljon hukkaan vain itsellensä puhumisen vuoksi. Kanttori joskus tapasi hiukan oikeaa koomillista paatosta, mutta pitää sitä, se on myöskin konsti. Naamiointi oli kaikilla mainio. Miten paljon meillä todella voisikaan tehdä, jos vain olisi innostusta ja oikeaa ohjausta. Luopuvia alkuja näyttää nousevan vähitellen.

I p i s .

TERVAKOSKEN

SUOJELUSKUNTALAISILLE JA SOIT-
TOKUNNALLE.

Suurenmoisista, yllättävistä ja paljon puhuvista lahjoistanne, jotka viisivuotisen yhteistyön johdosta minulle annoitte, pyydän täten vielä julkisesti lausua sydämmellisimmät kiitokseni. Toivon että välillämme vallinnut hyvä yhteisymmärrys tulisi aina säilymään.

G.A. Gröndahl.

VALTION VEROLOMAKKEITA

täytettäessä on asunnosta, lämmöstä ja valosta laskettava seuraavat hinnat:
I luokk. 400.-, 150.- ja 50.- yht. 600.- mk.
II „ 250.- 150.- 50.- „ 450.-
III „ 100.- 150.- 50.- „ 300.-
huonetta kohti.

ILMOITUKSIA.

V. P. K.

Johtokunnan kokous sunnuntaina t. k. 25 päivänä kello 10 aam.

Puheenjohtaja.

TERVAKOSKEN V. & U. SEURAN

vuosikokous

pidetään sunnuntaina 25 päivä tammik. 1925. Kello 10 e. p. p.

Saapukaa joukolla!

Johtokunta.

Ompelutyötä vastaan ottaa

Hanna Yrjölä

Kartanossa

Eläviä Kuvia

sunnuntaina t. k. 25 p:nä kello 7 illalla.
Ohjelma:

UNELMIEN TEMPELI
2:nen osa III:sarjaisesta taidefilmistä.

TANSSIA.

Klubin jäsenille vapaa vierailta 5:—

Johtokunta.

— KOVA MYRSKY raivosi viime tiistaina paikkakunnallamme, kaataen puuta ja repien tiiliä rakennusten katoilta. Alimyllyn yläpuolella kaatui suuri köyvä vahingoittaen katon ja katkaisten puhelinjohtoja, joita sillä kohdalla kulkee toistakymmentä. Wallinheimon ulkokuonera-kennuksen yli kaatui komea kuusi, jonka oksat tunkeutuivat katon lävitse ja olivat vähällä vahingoittaa rouva Wallinheimoa, joka samana hetkenä oli rakennuksessa. Parooni Wreden mäellä kaatui pari puuta, katkaisten sähköjohtoja, Majakassa samonten katkaisten puhelinjohdon, Pikkuniitylän ja Suruttomassa heitti tuuli maahan kymmenmonta puuta ja Luuleon mäellä se oikein purkasi vihansa kaatamalla noin 3 — 400 puuta.

TERVAKOSKEN KLUBIN

vuosikokous

pidetään Seurahuoneella 25 p:nä tammik. kello 5 illalla. Virkailijoiden vaali, jäsenmaksumäärääminen, y. m.

JOHTOKUNTA.

Tervakosken
Osuuskauppa r. l.

SAAPUNUT:

Pellavansiemenjauhoja
Näkinkuoria
Sillia ja Silakoita
Juustoa
Sipulia

Omenia
Kurkkuja
Herneitä
Mehuja ja hilloja
Meijeri- ja Maalaisvoita
Riisi- ja hernehiutaleita.

— TERVAKOSKEN KLUBI. Huomenna pidettävä Tervakosken Klubin vuosikokous ansaitsi jäsenistön puolesta paljon suuremman huomion kuin mitä sen vuosikokoukset jo pitemmän ajan ovat saaneet. Onhan Tervakosken Klubi yhä edelleen se yhdistys paikkakunnallamme, jonka ympärille oikeastaan kaikki muu valistustoiminta keskittyy. Se antaa ja valmistaa toisille valistustyömuodoille toimintamahdollisuuksia. Yhtäkaikkista ei siis ole, kuka ja ketkä sen toimintaa alkavana vuotena tulevat ohjaamaan. On kuulunut valituksia, että esim. näytelmä-harrastuksemme on osoittanut väsähtymisen merkkejä. Se on juuri ala, joka ammoisista ajoista on kuulunut Klubin läheisimpään harrastuspiiriin. Valitsemalle siis innostuneita henkilöitä Klubin johtoon, saadaan toiminta virkeämmäksi. Jäsenistön oma syy siis on millaisen johtokunnan se valitsee. Vuosikokouksessa esillä oleva jäsenmaksukysymys on myöskin hyvin tärkeä jokaiselle jäsenelle. Saapukaa siis joukolla ja tehkää vanha Klubimme virkeäksi ja toimintarikkaaksi.

Tervakoskella, 25 p:nä tammik. 1924.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 5.

LAUANTAINA 31 PÄÄ TAMMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keski- ja Lauan- viikko, ensi ker- ran 11.2 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si- demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Ter- vakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lau- antaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjois- esta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Terwakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keski- ja Lauan- viikkoisin ja lauantaisin sitä pait- si 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Terwakosken Klubin Kansankirjasto on avoin- na joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Terwakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Janakkalan kirkossa on Rippi ja Herran p. Ehtoollinen huo- menna, helmik. 1 p:nä. Jumalanpalveluk- sessa saarnaa tällöin katek. Kokkonen

— 75 vuotta täyttää maanan- taina, helmik. 2 päivänä leskirouva Gus- taava Johanson Tervakosken karta- nosta. Rouva Johanson on asunut paik- kakunnalla yli puoli vuosisataa.

— TANSSIKURSSIT ajetaan Klubi- puolelta järjestää Tervakoskelle. Opet- tajaksi on lupautunut rva I. Grönholm, Karjaasta, joka noin 1½ viikon kuluessa opettaisi uusimmat tanssit, kuten shimmy, blues, java, one step ja valssia. Osaanot- taja tulee olla vähintään 30 henkeä ja kurssimaksu on Smk 50:—

Kurssi on ajateltu alkavaksi helmik. 9 p:nä jatkuen joka ilta.

Ilmoittautumista pyydetään helmik. 2 p:nä mennessä.

Tervakosken Klubin Tervakosken V. & U. seuran

VUOSIKOKOUS.

Viime sunnuntaina Tervakosken Klubi- vuosikokouksessa oli jäseniä runsaasti saapuvilla. Kokouksessa johti puhetta luutn. G. A. Gröndahl ja pöytäkirjaa piti hra B. Laitio. Kokouksessa luki Klubin sihteeri laatimansa laajan kertomuksen edellisen vuoden toiminnasta. Rahastonhoitaja, hra E. Grönblom esitti Klubin rahallisen aseman, jossa kävi selväksi et- tä Klubilla oli ollut tuloja Smk 33,649:22 ja menoja Smk 40,370:55. Johtokunnalle myönnettiin tilivastuuvapaus. Klubin taloudenhoitaja hra P. Pajunen esitti talou- starkastajain kertomuksen, jonka perusteella myönnettiin vastuuvapaus talou- denhoidosta johtokunnalle. Klubin omai- suudesta oli tehty vuoden lopulla uusi inventtaus omaisuudesta ja päättyi se kauniiseen summaan Smk 145,673:00.

Klubin puheenjohtajaksi valittiin uudelleen luutnantti G.A. Gröndahl ja varapuheenjohtajaksi hra J. Nieminen, sekä johtokuntaan hrat E. Rosengrén, E. Launis, E. Jokinen, P. Pajunen ja J. V. Vilunen, sekä poismuut- taneen rva Forsmanin tilalle insinööri S. Langhoff. Tilien tarkastajaksi valittiin A. Wallinheimo ja K. Vainio, sekä varalle L. Lehmuksaari ja H. Koskela. Kalustontarkastajiksi hrat L. Lehmuksaari ja A. Luhta, varalle V. Helle ja O. Salomaa.

Klubin jäsenmaksu päätettiin alentaa Smk 10:— vuodelta mutta sen ohessa päätettiin sitä haluavilta kantaa jäsenmak- suna 5:— kuukaudelta kolmikuukausittain ja olisi näillä jäsenillä vapaa pääsy kaikkiin Klubin järjestämiin tilaisuuksiin.

Reportteri.

VUOSIKOKOUKSEEN

viime sunnuntaina, oli seuran 200:sta jäsenestä vain 30 saapunut seuraamaan asiain menoa. Sopimaton aika, vaiko vä- linpitämättömyyskö oli estänyt jäseniä saapumasta näinkin tärkeään kokoukseen jossa tavallaan määritellään seuran koko vuotinen toiminta.

Puheenjohtajan avattua kokous, lu- ettiin sihteerin laatima vuosikertomus, joka hyväksyttiin seuran arkistoon.

Tarkastettiin seuran tiliasema sekä kalustoluettelo ja hyväksyi kokous ne yksimielisesti, myöntäen johtokunnalle ti- li ja vastuuvapauden.

Johtokuntaan valittiin Emil Joki- nen, Väinö Wainio, Elli Leino, Salli Nylund, Tuure Kilpinen ja Mauno Syrjänen.

Miesten voimistelun johtajaksi valiti- tiin K. Heimonen ja tulee hän seuran puolesta lähetettäväksi piakkoin Hämeen- linnassa pidettävälle voimistelunjohtajan kurseille. Varajohtajaksi valittiin J. Nie- minen.

Naisten voimistelun johtajaksi valiti- tiin Valma Kilpinen, varalle Liisa Lehmuksaari. Painin johtajaksi Osk. Salomaa varalle Sulo Syrjänen. Hu- vitoimikuntaan Liisa Lehmuksaari, Aala Saarela, Antti Saloranta, A. Lehtonen ja Y. Pajunen.

Tili- ja kalustontarkastajiksi valittiin Emil Koskivirta, Viljam Leppälä, ja Eino Leino, kalustonhoitajaksi M. Syrjänen.

Edustajaksi piirikokouksiin valittiin J. Nieminen.

Jäsenmaksu päätettiin pitää ennal- laan Smk 5:—.

Voimisteluvalineiden uusimisesta neu- vottelemaan ja suunnittelemaan niitä tar-

koituksen mukaisiksi käyttää myöskin kansakoululaisten voimistelutunneilla valittiin Nti Brofeldt ja Hra J. Nieminen.

Voimien hajoitusta.

Kuluneina viikkoina ovat kylämme eri seurat ja yhdistykset pitäneet vuosikokouksiaan ja niitä on vielä pitämättäkin. Näin tammikuulla pistää meidän seurojemme ja yhdistystemme runsaus erikseen silmään. Kun katselee vuosikokouksien vaaliselostuksia, esiintyy siellä paljon samoja henkilöitä luottamustehtävissä. Tämä on tarpeellista voimien hajoitusta. Samojen henkilöiden on mahdotonta kaikella innolla ja tarmolla toimia eri yhdistyksissä, vaikka heidän harrastuksensa olisi miten palava tahansa.

Ei voi kieltää etteikö jokaisella meidän seuralla ja yhdistyksellämme olisi tehtävänsä pikku yhteiskunnassamme ja vaikea on ajatella yhdistystoiminnan keskittämistäkään seuroja yhdistämällä. Suojeluskuntamme ja Lotta Svärdimme ovat luonnollisesti kansallinen välttämättömyys. Vaikea olisi ajatella kyläämme esim. ilman Klubiämme. Urheiluelämämme ei myös ole liian korkealla, jotta voimistelu- ja urheiluseuramme voisi jäädä laakereillaan lepäämään. Samoin on Palokunnalla oma välttämätön olemassaolo-oikeutensa. Raittiusseurakin lienee vielä olemassa, vaikka se ei ole näyttänyt elonmerkkiä itsestään. Kun vielä mainitsemme Osuuskaupan, liennemmekin jo kaikki luetelleet.

Kaikki nämä seurat varmasti voitaisivat, jos ei — kuten nyt on laita — niiden johtoelimistöön valittaisi niin paljon samoja henkilöitä. Näiden henkilöiden työntö ja tarmo olisi luonnollisesti paljon suurempi jos se saisi kohdistua vain yhtä valistustyöhaaraa kohtaan.

Meillä on näissä eri yhdistyksissä käytettävänä lähes puolisen tuhatta henkilöä ja uskoi toista eri seurojen toimiin riittävän henkilöitä ja voimia, mutta sitetkin hajoitetaan niitä. Tämä luonnollisesti on kysymys, josta olisi puhuttava ennen vuosikokouksia, mutta keskustella asiasta voi valmistavasti jo seuraavaa vuotta varten.

Siis saadaksemme yhdistyselämämme virkeäksi ja voimaperäiseksi, olisi meidän, ellei yhdistysten yhdistämistä voida ajatella, hajoitettava luottamustoimia eri käsiin ja näitä käsiä, pystyviä käsiä, kylässämme kyllä löydetään, kunhan vain niihin toimi asetetaan. Vastuu kasvattaa velvollisuuksia ja velvollisuus panee pyörät käymään.

Ensi vuonna siis paljon uusia naisia ja miehiä remmiin.

Johtokuntalainen.

ILMOITUKSIA.

Tukkien sahattajat.

Maakuntatukkia aloitetaan Tervakosken sahalla sahaamaan maanantaina helmik. 2 p:nä, jonka johdosta kehoitetaan niitä henkilöitä, jotka aikovat tuoda tukkia sahattavaksi, ajamaan ne sahalle ensi tilassa, jos keliä vähänkin syntyy.

TERVAKOSKEN

V. P. K.

vuosikokous

pidetään sunnuntaina 1 p:nä helmikuuta 1925 alkaen kello 9 aamulla.

JOHTOKUNTA.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

SAAPUNUT:

Pellavansiemenjauhoja
Näkinkuoria
Sillia ja Silakoita
Juustoa
Sipulia

Omenia
Kurkkuja
Herneitä
Mehuja ja hilloja
Meijeri- ja Maalaisvoita
Riisi- ja hernehiutaleita.

PIKKU-UUTISIA.

— Lumikelin puutteesta huolimatta on Yhtiön tukkia jäitä myöden jo viime keskiviikosta lähtien ajettu sahalle.

Jotta malssakin reki luistaisi, tehtiin moottoriruuskun avulla jäinen tie järvenrannasta tukkien telaamispaikalle.

Eläviä Kuvia

"UNELMIEN TEMPELI"

(3:s osa)

näytetään Seuralla helmik. 1 p. klo 7 ill. Kello 6:sta alkaen kannetaan tämän vuoden jäsenmaksut.

Pääsy Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—

— UUSIKIERTOPALKINTO. Käydessään Hämeenlinnassa viime keskiviikkona tapasi Luutnantti Gröndahl Riihimäen Sk:n Paikallispäällikön Luutn. Kästämän ja Apteekkari Simbergin, jolloin viimeksi mainittu lupasi lahjoittaa kiertopalkinnon, josta Riihimäen ja Tervakosken Sk:t kilpailisivat. Valmistavassa keskustelussa päätettiin kilpailulajiksi asettaa ampumista 30 laukausta 300 m. matkailta, maaten, ilman tukea ja tulee ampumisen tapahtua 30 min. kuluessa. Palkinnosta kilpaillaan kahdesti vuodessa, helmi- ja elokuun ajalla, vuorotellen kumpaisellakin paikkakunnalla. Ensi kerran Tervakoskella. Pyssyt kuntoon pojat!

Klubin jäsenmaksuja

kannetaan Seurahuoneella sunnuntaina Elävien kuvain yhteydessä. Jäseniltä — sekä kuukausi, että vuosimaksun suorittavilta — kerätään ainoastaan luettelo ja jäsenkortit jaetaan heille vasta jälestäpäin. Jäsenmaksun saa myöskin suorittaa merkintämääräisyydessä, mutta muussa tapauksessa se kannetaan jäsenkortteja jaettaessa.

Toivottavasti jäsenistö runsaasti käyttää hyväkseen heille järjestettyä kuukausimaksu-järjestelmää, joka joka tapauksessa tulee heille huokeammaksi.

— SUOJELUSKUNTALAISET. Uusia tornistereita (selkäreppuja) on saapunut. Kehoitetaan ensi viikon kuluessa noutamaan niitä Varusmestarilta. Vanhat selkäreput ovat palautettava.

Tervakoskella, 31 p:nä tammik. 1925.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 6.

LAUANTAINA 7 PÄÄ HELMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 11.2 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja siemuuottoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet nti Anni Saloranta ja puutarhuri V. Pulkkinen molemmat Tervakoskelta.

— Klubin Johtokunta on sihteerikseen valinnut hra E. Launiksen, rahastonhoitajaksi hra E. Grönblomin ja taloudenhoitajaksi hra P. Pajusen.

— 55 vuotta täyttää renki Kustaa Vainio helmik. 7 p:nä Tervakosken kartanossa.

— 70 vuotta täyttää t.k. 9 p:nä entinen Tervakosken pajan monivuotinen päällelyöjä Juho Peltonen Napialasta.

Tervakoskesta kirjallisuudessamme

Tervakosken on tuntenut jo myöskin suomalaisista kirjailijoista suurin, Aleksis Kivi, koska hän pääteoksessaan „Seitsemän Veljestä” antaa Simeonin kertoa karjatoveristaan, „Tervakosken Tuomaasta”, joka oli hurskas ukko ja jonka elämäkatsomus oli niin vapaata, että „jos sinulla on uskon kilpi ja hengen miekka, niin mene vaikka perkeletten kanssa polskaa tanssimaan.”

Toisessa paikassa samaa teosta kertoessaan Jukolan Aapon myöhemmästä elämästä kirjoittaa Kivi:

„Oli eräs nainen, tuon rättiukon, Tervakosken Matin vaimo, jota vaivasi itse-pintainen painajainen. Se häntä ratsasteli rasittavimmalla tavalla usein joka ainoana yönä monet viikot perätysten. Välistä, kun se jonkun aikaa oli viipynyt tulematta, hän toivoi olevansa pelastettu tuosta yöllisestä vammasta. Mutta sitte se taas äkkiä ilmutui ja akka sai taas oljennella kiusanhengensä kanssa. Kulki hän monenkin puoskarimuijan luona, kulki lääkäreissä, kuitenkin turhaan aina. Mutta joutuipa hänenkin korviinsa viimeinen maine Jukolan Aapon suuresta taidosta ja voimasta parantamaan tauteja; ja läksi hän etsimään apua kerran vielä. Mytty käsivarrella ja sukan kudin käsissä, vaelsi hän pitkän vaivaloisen matkan Jukolaan, mutta sieltäpä sai hän myös elinkautisen parannuksen Aapon keinojen kautta.”

Ei ole mahdollisuus eikä „Krööni, punapartainen ukko”, josta Seitsemässä veljeksessä vielä puhutaan, olisi meidän Grönejä. Paikan vanhuus ja Aleksis Kiven läheisyys meitä ei tee yhtään sitä mahdolliseksi, „Kröönistä” puhuvat vel-

jekset tapettuaan koko Viertolan härkälauman Hiidenkivellä. Juhani antaa määräyksen toisille: „rupeemme’ otta nakka pois”, sano Krööni, punapartainen ukko. Maan povessa jo lepää hänkin, mutta parastahan päästyensä. Täällä kärsi äijä rukka nälkää kuin juoksukoira; eikä ollut hänellä ystävää, ei heimolaista, ei suojaa, mihin päänsä pisti, vaan olipa vielä tuo turhanpäiväinen kunniakin hänen papinkirjastansa pois. Tuonne hän kyykähti Kolistimen riiheen, ja kaikki on nyt unohdettu turpeen alla.”

* * *

Toinenkin kuuluisa kirjailija, K. A. Tavastjerna kirjoittaa Tervakoskesta tunnetussa teoksessaan „Härda tider”, joka Juhani Ahon suomennoksena, nimellä „Kovina aikoina”, on Suomeksikin ilmestynyt. Siinä romaanin päähenkilöstä, Kalle Pihl’istä kerrotaan:

„Hän oli harhaillut pohjois-Hämeessä, jossa rusko ansaitsi heidän leipänsä Tampereen tehtaiden ajoissa. Sitten oli suuremman palkan toivo houkutelut häntä yhä enemmän etelään päin, jossa ei hätä vielä ovelle kolkuttanut, jossa paremmilla ihmisillä oli rahaa ja talollisilla vielä heiniä ja leipää. Viimeiksi oli hän uhallaan lähellä Hämeenlinnaa ostanut lumppuja, joita nyt oli matkalla kaupitsemaan Tervakosken paperitehtaaseen. Aate ei oikeastaan ollut hänen oma keksimänsä, vaan oli hän saanut sen keskustellessaan erään hämeenlinnalaisen kaupamiehen kanssa, joka olisi tahtonut häntä itselleen samaan palvelukseen. Hänen pohjalainen yritteliäisyytensä oli auttanut häntä panemaan toimeen tämän loistavan tuuman. Nyt ei ollut enään kuin penikulma tehtaalle, jossa hän toivoi voivansa nostaa uudet paperisetelinsä, — ehkä kokonaista kolme kappaletta, jos onni oli myötäinen”.

Tervakosken V. P. K.**VUOSIKOKOUS.**

Viime sunnuntaina pidettiin Tervakosken V. P. K. vuosikokous, joka oli jo 15 palokunnan olemassaolo aikana. Kokouksen puheenjohtajana toimi hra A. Wallinheimo ja pöytäkirjaa piti P. Pajunen. Palokunnan kirjuri R. Ahon laatima vuosikertomus luettiin ja hyväksyttiin muutoksitta. Palokunnan tilit, tilintarkastajain lausunnon perusteella hyväksyttiin ja myönnettiin johtokunnalle täysi tilivastuuvapaus.

Hyväksyttiin yleisen Palokuntaliiton uusi ohjesääntö sekä lopullisesti hyväksyttiin yleisen Palokuntaliiton harjoitussääntö, joka ensi kerran hyväksyttiin edellisessä palokunnan yleisessä kokouksessa.

Palokunnan puheenjohtajaksi valittiin hra R. Helle, jäseniksi K. Heimonen, E. Koskivirta, J. Koskela ja R. Aho, näistä Koskivirta toimii varapuheenjohtajana, varajäseniksi valittiin J. Sillantie ja P. Pajunen. Huvitoimikuntana toimii johtokunta. Tilintarkastajiksi valittiin B. Laitio ja L. Lehmissaari. Vuosikokouksen pöytäkirjaa tarkastamaan valittiin V. Salonen ja O. Salomaa.

Seuraavana sunnuntaina päätettiin pitää harjoituskokouksen yhteydessä yleisen palokunnan kokous, jossa päätettäisiin lopullisesti nyt ensi kerran hyväksyttävä uusi ohjesääntö.

TYÖNJOHTAJIEN PÄIVÄ

on Tervakoskella sunnuntaina helmikuun 15 p:nä. Silloin nimittäin Suomen Maataloustyönjohtajaliiton Janakkalan seudun paikallisosasto tekee retken Tervakoskelle ja pitää illalla Seurahuoneella iltaman. Ohjelmasta mainittakoon kolminäytöksinen näytelmäkappale „Savon Sydämessä”. Tämän erittäin hauskan kansan tapojen kuvauksen ovat Janakkalan seudun maataloustyönjohtajain liiton näyttelijät näyttelleet kaksi kertaa Turungin Kuumolassa ja on yleisö kummallakin kerralla ollut iltaansa erittäin tyytyväinen. Kun sitten vielä Tervakosken torvisoittokunta pitää huolen musiikista ja sen tahdissa myöskin vielä saadaan harjoitella kauniita liikkeitä, niin toivottavasti kaikki tervakoskelaiset ja sen ympäristöläiset käyttävät hyväkseen tämän hauskan tilaisuuden ja saapuvat helmik. 15 päivänä kello 7 illalla Seurahuoneelle.

ILMOITUKSIA.**ILTAMAN**

toimii S. M. T. liiton Janakkalan seudun paikallisosasto Tervakosken Seurahuoneella sunnuntaina helmik. 15 p:nä, alkaen kello 7 illalla.

OHJELMASSA:

Torvisoittoa (Tervakosk. soittok.)
Puhe,
Lausuntoa,
Näytelmäkappale

„SAVON SYDÄMESSÄ”
(kolmi näytöksinen)

Tanssia.

Pääsyliput: 8 — 10 markkaa.

Eläviä Kuvia

näytetään sunnuntaina t. k. 8 p. klo 7 ill.
„Liikkuvan Liisan Loistotanssi.”
Pääosissa: MAJAKKA ja PERÄVAUNU

TANSSIA.

Pääsy Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5:—

Sallittu lapsille.

**Tervakosken
Osuuskauppa r. l.****SAAPUNUT:**

Omenia
Juustoa
Kalasäilykkeitä
Siirappia
Laardia
Kurkkuja
Silakoita
Näkkileipää

Pellavansiemenjauhoja
Vehnäleseitä
Näkinuoria

SUOJELUSKUNNAN

ampumaharjoitus pidetään sunnuntaina
8/2. 25. kello 9 a. p.

Paikallispäällikkö.

Tanssikurssit

alkavat maanantaina t. k. 9 p:nä kello 7
illalla Seuralla.

— Jumalanpalvelus seurahuoneella huomenna t. k. 8 p:nä kello puoli 3 päivällä. Saarnaa pastori R. Toivonen.

— Lukukinkerit pidetään Tervakoskella helmikuun 22 päivänä kello 12 päivällä.

**JANAKKALAN KUNNANSAIRAALAN
RAKENNUSTYÖT.**

Rakennus valmistuu lopullisesti toukok. mennessä.

Kuten tunnettua rakennetaan Janakkalaan Turungin aseman läheisyyteen Janakkalan kunnalle uutta kunnansairaalarakennusta. Nytemmin ovat rakennustyöt edistyneet niin pitkälle, että rakennus on jo saatu kuntoon, maalaus- ja rappautustyöt enää vain puuttuvat samoinkuin keskuslämmityslaitteet, joita paraikaa asetetaan paikoilleen. Jos suotuisia säitä jatkuu saadaan rakennus lopulliseen kuntoonsa ensi toukokuuhun mennessä.

Nyt valmistumassa oleva uusi sairaalarakennus on tehty arkkitehti A. Mörnen laatiman suunnitelman mukaan. Siihen tulee tilaa kaikkiaan 16 potilaalle, mutta tarpeen vaatiessa voidaan sinne sijoittaa 22 potilasta. Huoneita on, taloushuoneet mukaan luettuina, yhteensä 28. Lopullisessa asussaan tulee rakennus maksamaan 720,000—750,000 mk.

— ELÄVIÄ KUVIA on yleisötilaisuudessa näkemään erittäin runsaasti ensi viikolla, sillä torstaina näytetään Klubin kuvat ja perjantaina ja lauantaina Suomi-filmi oy:n „Myrskykuodon kalastaja” ja „Kaarle XII:n Lähetti”.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 7.

LAUANTAINA 14 PÄÄ HELMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 250 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 25.2 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— KUOLLUT. Helmikuun 9 päivänä kuoli Tervakosken Soksilammilla ent. torppari Vihtori Soksilampi vähän yli 70 vuoden ikäisenä.

— 45 vuotta täytti helmikuun 10 p:nä paperikoneenkäyttäjä Hemming Koskela Tervakoskella.

— TERVAKOSKEN V.P.K. harjoituskokouksessa viime sunnuntaina hyväksyttiin lopullisesti Palokunnalle Yleisen Palokuntaliiton laatima uusi järjestysääntö.

Palokunnan päälliköksi valittiin suljetuilla lipuilla paperimestari J. V. Vilunen ja varapäälliköksi ins. S. Langhoff. Palokunnan joukkuepäälliköksi valittiin R. Aho ja O. Salomaa.

Tervakosken Suojeluskunnan

URHEILUKUULUMISIA.

Viimeisessä kokouksessaan suojeluskunnan urheilutoimikunta järjesteli keskenäisiä hommiaan jakaen urheilutoimikunnan kahteen eri jaostoon, joista toinen huolehtii ampumarhoituksesta kilpailuineen sekä toinen jaosto hiihtoharrastuksesta ja sen eteenpäin viemisestä. Ampumarhoituksia tullaan pitämään joka toinen sunnuntai ja hiihtoharjoituksia joka toinen sikäli kuin olosuhteet ja muut tärkeämmät toimet myöden antaa.

Ampumarhoituksille on kuluva talvi ollut tavallaan suotuisa lauhkeiden ilmojen takia, mutta hiihto sen sijaan on kärsinyt tästä paljon. Suoraan sanoen emme ole tänätalvena voineet hiihtää kuin jonkun verran jäällä ja tätäkin on kai aniharva hyväkseen käyttänyt. On tulossa paljon arvokkaita kilpailuja niin ampumisen kuin hiihdonkin alalla, joten jokaisen näihin kilpailuihin huolellisesti valmistuttava, että se kuntoisuus johon aikaisemmin olemme päässeet yhä kohosi. Mahdollisuudet yhä kasvavaan kehitykseen kumminkin edellämaintunut urheiluhaaran alalla on meillä suuret. Nyt kai jo lähipäivinä suksinemme voimme mennä murtomaita koettelemaan. Älköön kukaan joka vähänkin suksien päällä pysyy jättäkö tätä virkistävää ja hupaisaa urheilua käyttämättä. Suojeluskunnan puolesta tullaan antamaan suksia niille henkilöille jotka innostuksensa ja saavutustensa perusteella ne ansaitsevat. Ampumavälineitten jaossa on myöskin käytetty edellämaintuttua tapaa, joten muutamilla on jo kunnollinen kivaari käytettävänä.

Kilpailuista ilmoitetaan lähemmin perjantaiharjoitusten päiväkirjoissa.

Olemme aikaisemmin Kaiussa julkaisseet kertomuksen Janakkalassa aikonaan tapahtuneesta susijahdistista, jonka eräs mukana ollut tervakoskelainen muistetaan on kertonut. Olemme nyt tilaisuudessa julkaisemaan toisen kertomuksen samasta jahdistista, kerrottu ensimmäisessä suomalaisesta "Uljas"-nimisessä urheilulehdessä vuodelta 1886:

"Sudenajo Janakkalassa.

Helmikuun 9 päivänä ilmoitti eräs Tervakosken kartanon rengeistä minulle, että susi kello 4 $\frac{1}{2}$ j.p.p. oli kulkenut Alasjärven yli, Torvan tiluksen maita kohden, ja pian nähtiinkin jäljistä, että sanomantuoja ei ollut erehtynyt. Koska ei kukaan takäläisistä pyssymiehistä tiennyt, miten sudenajossa oli menetteleminen, ilmoitettiin sähkösanomalla asiasta Hämeenlinnan metsästysseuralle ja pyydettiin, että joku metsästäjä kaupungista lähetettäisiin aamujunassa tänne. Mitään vastausta ei kumminkaan saatu sinä iltana seuran johtokunnalta, ja sentähden käskin minä herra S:n seuraavana päivänä varhain ajamaan sen metsälohkon ympäri, johon susi oli mennyt, siten saadakseni tietää mitä ilmansuuntaa peto oli jatkanut matkaansa. Herra S:n kiertäessä metsää, jonka ympärys teki penikuorman, saapui Hämeen metsästysseuran lähettämä sudenajaja, herra Tunander, Tervakoskelle. Herra Tunander tahtoi heti ryhtyä toimeen, mutta minä pyysin häntä odottamaan S:n takaisintuloa, huomauttaen hänelle, että voitettaisiin paljon aikaa, jos ruvettaisiin seuraamaan suden jälkiä siitä, missä herra S. ne tapaisi piiriä tehdessään, eikä siltä kohdalta, jossa ne oli havaittu edellisenä päivänä. Nähdessäni Tunanderin suuren levottomuuden, lupasin, viihdyttääkseni häntä, koota joitakuuta ampumamiehiä sekä herättyitä ne työmiehet, jotka vielä nukkuivat oltuansa yöllä tehtaan työssä, ja samalla koetin lepyttää häntä tarjoamalla, mitä talossa parasta oli. Metsästäjä ei kumminkaan tahtonut päästä kuumetilastaan. Sillä välin kokoontui 5 tai 6 pys-

symiestä sekä ajoväkeä pihaan, ja kun nyt S. palasi kiertoretkeltänsä takaisin ja suunta, minne oli mentävä, tiedettiin, jätettiin pihvit ja Pilsenin oluet siksensä, ja koko mieslauma katosi tuuliaisena kartanolta, rientäen Vähikkälän kylän metsiä kohden. Mäkelän torpassa, joka ei ole tehtaasta kovin kaukana, pysähdyttiin, ja sieltä lähtivät ainoastaan herrat Tunander ja S. suksilla hukan jäljille. Nämät johtivat ensin eräälle pellolla olevalle lehmän haaskalle, jota metsästäjät suureksi iloksensa huomasivat suden syöneen. He tiesivät nyt, että viirunaama ei ollut kaukana, sillä syönyt susi ei kulje pitkiä matkoja, ennenkuin se rupeaa makuulle. Se olikin mennyt vaan eräälle läheisyydessä olevalle metsäiselle mäelle, jossa se kohtaa saatiin saarretuksi. Kun metsästäjät olivat kiertäneet piirin vielä toistamiseen ja tällä tavoin tulleet varmoiksi siitä, että susi ei ollut säikähtynyt, vaan pysynyt saarroksen sisässä, tuotiin sekä pyssy- että ajomiehet torpasta ja asetettiin määrätuille sijoille. Ajomiehiä käskettiin seisomaan liikkumatta paikoillansa ja olemaan aivan ääneti, kunnes merkki oli annettava, mutta silloin ärjäisemään kurkun täydeltä ja jatkamaan huutamista lakkaamatta, siksi kuin joku metsästäjistä tulisi kieltämään. Ampumamiehille taas ilmoitti herra Tunander, että susi tulisi heille näkyviin, ennenkuin 5 minuuttia oli ennättänyt kulua siitä, kuin ajoväen laulu alkoi. Eräs poika, joka äärimmäisenä toisella sivulla sijoitettiin aukealle pellolle lantakan päälle, sai käskyn laulaa hiljaisella äänellä, mutta herkeämättä. Kun vihdoin merkki annettiin, nousi metsässä niin kamala melu, että se olisi saattanut ajaa sata sutta pakoon, mutta odotettua hukkaa ei näkynyt eikä kuulunut, vaikka 5:n minuuttin aikoja jo oli kulunut useitakin. Sillä välin oli sontakasalla seisova poika ennättänyt käydä koko laululistan läpi, ja kun häneltä lopuksi rupesi nuotit puuttumaan, niin hän ei hädissänsä tienyt muuta neuvoa kuin ruveta vetämään ruumisvirttä. Lähellä olevan torpan emäntä, jota jo muutoinkin oli pelottanut hukan läheisyys, metsästä kaikua kiljuna ja pyssymiesten tuimanankarat katsannot, kun hän lisäksi kuuli tuota surullista virttä veisattavan, piti asemansa niin arveluttavana, että hän juoksi navettaan, sulki ikkunan ja alkoi oven suussa lausua mahtipontisia loihutusanoja.

Kotialähdön merkki annettiin nyt sekä pyssymiehille että laulajille, eikä sitä tarvinnutkaan uudistaa, sillä kello oli jo 5, ja kaikki olivat he aamulla kiiruhtaneet metsään einettä maistamatta Metsästäjät olivat jokseenkin noloja tullessansa taloon, ja illan kuluessa kuulin muun muassa lausuttavan: „Tämä susi varmaankin osaa lentää”. — Kumminkin päätettiin seuraavana p:nä (Helmiik. 11:nä) jatkaa ajoa.”

(Jatkuu.)

— RAAMATUNSELITYKSEN pitää kansakoululla ensi keskiviikkona t. k. 18 päivänä kello 6 illalla kolportööri V. Enqvist.

— Lukukinkerit, jotka viime numerossa ilmoitimme alkavan t. k. 22 p:nä klo 12 päivällä, alkavat kello 2 iltap. Keskusteluaineena on Mark, en 2:nen luku.

Tänä vuonna rippikouluun aikovien nuorison läsnäolo on välttämätön, koska heidän tietojensa tutkiminen tapahtuu juuri lukustilaisuuksissa ja huomautetaan samalla, että niitä, jotka eivät tällöin ilmoitaudu rippikouluun, ainoastaan poikkeustapauksissa myöhemmin vastaan otetaan. Pääsyaatimuksena rippikouluun on paitsi täysin tyydyttävä sisäluku, Lutherin Vähän Katekismuksen ja kristinopin kolmen ensimmäisen luvun sekä Raamatunhistoriasta Uuden Testamentin 30:n ensimmäisen kertomuksen osaaminen sekä lisäksi, että on täyttänyt 15 v. ennen t. v. toukok. 1 päivää.

Myös kahtena viime vuotena rippikoulunsa päättäneitä nuorisoa kehoitetaan olemaan saapuvilla.

— Janakkalan tuomiokunnan tuomari W. K. Snellman on muiden tuomarintehtävien takia vapautettu pitämästä tämän kuun 16 päivänä alkavat varsinaiset talvikäräjät Lopen ja Rengon pitäjän käräjäkunnassa ja on kruununnismies, lakitiedetten kand. Voitto Oksanen määrätty kihlakunnan oikeuden puheenjohtajana sanotut käräjät pitämään.

— Käräjäpaikan muutos. Vanajan, Janakkalan ja Hausjärven pitäjän, osan Hyvinkään pitäjää sekä Riihimäen kauppalakunnan tämän vuoden varsinaiset ensi maaliskuun 16 p:nä alkavat talvikäräjät, jotka aikaisemmin on ilmoitettu pidettäväksi Suomalaisen Säästöpankin talossa Hämeenlinnassa, istutaankin, kuten nyttemmin on kuulutettu, talossa n:o 2 Hallituskadun varrella Hämeenlinnan kaupungissa.

PIKKU-UUTISIA.

— Kivikirkon, oikein vanhanaikaisen suomalaistyylisen, ovat kylämme valmistavan koulun oppilaat rakentaneet kansakoulun pihalle opettajansa, nti Lumpeen johdolla. Rakennus on nähtävästi antanut lapsuksille paljon terveellistä askartelua. Tällainen työ kasvattaa miehikuvitusta ja antaa varmuutta ja uskoa omaan kykyynsä. Katoovaista on kumminkin ihmiskäsen työ, tämänkin suurella vaivalla pystyy saadun rakennuksen tuhoaa ensi lämpimät, sillä se on vain — luntai!

ILMOITUKSIA.

ILTAMAN

toimii S. M. T. liiton Janakkalan seudun paikallisosasto Tervakosken Seurahuoneella sunnuntaina helmik. 15 p:nä, alkaen kello 7 illalla.

OHJELMASSA:

Torvisoittoa (Tervakosk. soittok.)
Puhe,
Lausuntoa,
Näytelmäkappale

„SAVON SYDÄMESSÄ”
(kolmi näytöksinen)

Tanssia.

Pääsyliput: 8 — 10 markkaa.

Tervakosken
Osuuskauppa r. l.

SAAPUNUT:

Omenia
Juustoa
Kalasäilykkeitä
Siirappia
Laardia
Kurkkuja
Silakoita
Näkkileipää

Pellavansiemenjauhoja
Vehnäleseitä
Näkinuoria

Suojeluskunta.

Lumikelin mentyä peruutetaan sunnuntaiksi määrätty hiihtoharjoitus, jonka tilalle suoritetaan ampumarajoitus. Koontuminen Seuralle kello 9 a. p.

Lotat tulevat ampumaradalla tarjoamaan kahvia leivästä. Pitkämattakat ot-takoon vo-leipiä taskuunsa.

Paikallispäällikkö.

Tervakoskella, 14 p:nä helmik. 1925.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 8.

LAUANTAINA 21 PÄÄ HELMIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 25.2 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat: Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— 70 VUOTTA täyttää helmikuun 23 päivänä höyrykoneenkäyttäjä Joose Heinonen Tervakoskella. Heinonen on syntyperäisiä tervakoskelaisia ja tehnyt työtä Tervakoskella koko ikänsä. Täysissä voimissaan hän vieläkin käyttää tehtaana suurta höyrykonetta. Pyydämme lausua onnittelumme merkkipäivän johdosta.

— Kihloihin ovat menneet nti Lempi Kallio ja kapitulantti alikersantti Martti Miettinen Tervakoskelta.

— Jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina 22 p:nä helmik. kello 2 päivällä Seurahuoneella. Lukukinkereihin siirrytään Jumalanpalveluksen päätyttyä Seurahuoneelta Kansakoululle. Yleisöä kehoitetaan mieslukuisesti tilaisuuteen saapumaan.

Hukkumistapaus Tervakoskella.

Viime maanantaiyönä tiistaita vastaan kello 1/2 2 yöllä oli työmiehen Jalmari Levänen veljensä kanssa poikki Alasjärven potkukelkoilla matkalla työpaikkaansa tehtaalla. Mutta pimeässä ja sakeassa sumussa joutuivat he sahan rantaan, vaikka aikomus oli nousta Suruttomassa ylös. Lähtiessään uudelleen Suruttomaan näkivät he Kassarin valot luullen niitä Suruttomaksi. Jalmari Levänen, joka kulki etumaisena, joutui Kassarin alle avonaisena virtaavaan joen uomaan, josta veljensä turhaan yritti häntä pelastaa. Avunhuudot kuuli Suruttoman sairaalan sairaanhoitajatar, joka puhelimitse kutsui apua tehtaalta. Apu joutui kyllä nopeasti, mutta hukkunut oli jo ennättänyt vajota. Puolentoistatunnin kuluttua saatiin ruumis ylös ja koetti välskäri Eero Launis keinotekoisesta hengitystä, mutta turhaan. Onnettomuuden uhri oli 24 vuotias ja naimaton.

— KUOLLUT. Viime lauantaina kuoli Riihimäen Sairaalassa rva Margit Niemi, o. s. Fahlström Tervakoskelta. Vainaja oli 25 vuotias, ja jäi häntä lähinnä suremaan puoliso ja omaiset.

"Sudenajo Janakkalassa.

(Jatkoo.)

Varhain aamulla lähtivätkin herrat T. ja S. sekä kaksi suksimiestä edellisen päivän taistelukertalle ja huomasivat nyt, että susi oli ollut piirissä, mutta niin liikkeli torppaa, että se aivan hyvin saattoi nähdä torpan pihaan kokoontuneet ihmi-

set ja heidän liikkeidensä mukaan suunnitella pakoretkensä. Kun miesten asettamiseen ryhdyttiin, oli se pitkällä hypyltä loikahtanut eräästä katajapensaasta piirissä kulkevalle kovalle tielle, ja tältä toiseen pensaiseen, joka jo oli piirin ulkopuolella, niin että jos eivät metsästäjät ajoväkeä sijoittaessansa huomanneetkaan karkulaisen jälkiä, on tämä heille anteeksi annettava, koska kiire oli kova ehtopiimeän lähetessä. Jälkiä seuraten havaitsivat he, että peto ei ollut pahoin häätäillyt saarroksista päästyänsä, sillä se oli taas käynyt yllämainittua haaskaa ahmimassa. Sen jälkeen oli se ohjannut matkansa itään päin, mennyt Ruhkan torpan kohdalla joen poikki ja kuljettuaan siitä 2 tahi 3 virstaa taas ruvennut makuulle. Päivällisen aikaan tuotiin minulle tieto, että susi uudestaan oli piiritetty Eeteli nimisen torpan tienoilla. Laitettuani tarpeellisen määrän miehiä ja poikia paikalle, lähdin 2 tuntia myöhemmin mainittuun torppaan nauttiakseni tuosta laulusta, jota metsästäjät kiivan olivat ylistelleet, ja kuullakseni pyssyyn paukkinata. Tuskin olin saapunut sinne, kun jo sävel kukkulalta pauhasivat vastahän valtaavina aaitoina, ja huomasi minä tämän kööriäulun eroavan tavallisesta siinä, että laulajat asiata suorittaessaan kehoittivat toisiaan yhä ankarampiin ponnistuksiin huutaen: „Sinä laulat huonosti“, „Kilju paremmin“, „Veisaa heisingin tavalla“, tahi m. s. Kolme minuuttia sen jälkeen, kuin melu oli nostettu, tuli susi ampujariivin luo ja nousi kivelte tarkastaaksensa ympäristöä. Samalla sai se herra Tunanderin laukauksen rintaansa 30 kyynärän matkalta. Hukka heittäysi silmänräpäyksessä kiveltä alas ja samosi takaisin piirin sisään. Kun veren juoksusta havaittiin, että se oli kovasti haavoitettu ja että verta vuoti kuonostakin, joka seikka näytti osoittavan että keuhkoihin oli satunut jätettiin ajo sillä kertaa, koska myös pimeä oli tulossa. Ampujat olivat nyt palatessaan paljon paremmalla tuulella kuin edellisellä iltana, ja he päättivät mennä varhain seuraavana päivänä „kuollutta petoa noutamaan“, niinkuin he sanoivat.

Aamulla helmikuun 12 päivänä lähtivät siis herrat T. ja S. taas metsään,

mutta toinen tunti kului toisensa perästä, eikä heistä kuulunut mitään. Aavistaen, miten oli käynyt, pidin minä tarpeellista väkeä varalla kolmatta ajoa varten. Vihdoin kello 1 tuli sanansaattaja ilmoittaen, että susi oli jaksanut mennä eilispäivän piiristä, mutta taaskin tullut saarretuksi eräaseen mäkeen, joka ei ollut kaukana Ruhkan torpasta eikä kolmea virstaa etäämpänä Tervakoskelta. Sinne lähetettiin heti väkeä, ja kun ajo 2 tuntia myöhemmin alkoi, saatettiin helposti tehtaan läheisyydessä seurata taistelun vaiheita. Tänä päivänä susi, haavoitettu kun oli, ei pelännyt miesten laulua niinkuin edellisenä, eikä sitä millään keinoin saatu lähestymään ampujia, jonka tähden herrain T:n ja S:n täytyi mennä piirin sisään hukkaa hakemaan. He eivät olleet siellä kauan, ennenkuin S., joka oli jäänyt Tunanderin jälkeen, näki suden edessään 20 n kyynärän päässä. Hän antoi laukauksen pedon rintaan, ja kun tämä kääntyi takaisin, sai se toisen pipun haulia viistoon kylkeä vastaan, mutta keräten viimeiset voimansa kulki se sittenkin syvässä lumessa eteenpäin, kunnes se kohosi herra Tunanderin, joka laukauksellansa lävisti sen sydämen ja sitten pitkällä huudolla ilmoitti muille, että kauan kestänyt sudenajo nyt oli päättynyt. Kukoko joukko oli keräytynyt vuorelle kuolleen hukan ympärille ja kun jylisevät hurrahdot kaikuiivat mäkilöiltä järven yli korviini, tuntui mieleni oikein rauhoituneelta aiatellessani, että vainottu susi vihdoin oli päässyt tuskistansa.

Enimmillä pyssymiehillä, ei ollut susijahtia varten ladattuja patruuneja. Talvipuvussa olevan suden tappamiseen tarvitaan kovat latingit. Ei edes herrain Tunanderin ja S:n panokset olleet minun mielestäni tyydyttäväisiä. Edellisen kotelossa havaittiin, kun se purettiin, 4 $\frac{1}{2}$ grammaa hienoa Venäjän ruutia ja 27 $\frac{1}{2}$ grammaa haulia. Herra S:n kotelo taas sisälsi 5 $\frac{1}{2}$ grammaa ruutia, mutta 32 grammaa lyijyä. Penetratioonimittarin avulla olen minä tullut siihen päätökseen, että pyssy, jossa on 16:n numeron sisusmitta, saa parhaimman lävistysvoimansa, kun koteloon pannaan 5 $\frac{1}{2}$ grammaa Englannin ruutia, Curtis & Harvey tehtaan valmistamaa, sekä 25 grammaa haulia. Vakuutukseni on vieläkin, että jos herra Tunanderin pyssyssä olisi ollut parempa ruutia ja enemmän ruutia sekä vähemmän haulia, niin susi olisi heti kaatunut tarkaksi tunnetun ampujan ensimmäisestä laukauksesta, varsinkin kun matka ei ollut pitkä.

Tapetusta sudesta, joka oli naaras, nähtiin, että herra T:n ensimmäinen laukaus (11:nä päivänä) ei ollutkaan sattunut keskelle rintaa, vaan lapaluun yläreunaan, ja että yksi hauli samasta laukauksesta oli katkaissut hukalta kulmaham-

paan, lävistänyt kielen sekä tarttunut kitalakeen. Kuonosta tippunut veri ei siis tullutkaan keuhkoista, niinkuin alussa luultiin. Verenvuoto oli kumminkin ollut niin runsas, että peto, kuten jäljistä havaittiin, oli voimattomuudesta heittänyt pitkäkseen aina parin-kymmenen askeleen päästä.

Tervakoskella Helmikuussa 1886.

E. W.

— TYÖNJOHTAJIEN PÄIVÄ oli Tervakoskella viime sunnuntaina. Suomen M. T. liiton Janakkalan osasto antoi illaman Seurahuoneella. Monet elävät kuvat nähtävästi oli vaikuttanut sen, ettei yleisöä ollut tavallista huonetta. Ohjelmassa oli Tervakosken soittokunnan torvisoitto, puhe, lausuntoa sekä Martti Wuoren 3:näyt. kansannäytelmä „Savon sydämessä”. Tämä helppotajuinen ja repäsevä kansannäytelmä, joka aikoinaan on menestyksellä meilläkin esitetty, piti hyvää tuulta yllä katsomossa, vaikkakin esitys oli hyvän joukon alapuolella meillä totutun seuranäytelmätason. Asarias Pöllösen erikoisen kiitollinen osa oli aika hyvä, samoin renki Ville. Hyviä kohtia oli vielä molemmilla juonia punovilla eukoillakin, erikoisesti tyttärsä naittavalla Mansikan emännällä, mutta toiset olivatkin sitte jo aivan epäonnistuneita. Mutta kuin koko vierailulla oli luonnollisesti vain huvimattoman luonne, eikä tarkoitus loistaa näytelmällisillä saavutuksilla, voi katsoa yleisön olleen iltaansa tyytyväisen.

Ipis.

Oopperakiertue

(Helsingistä)

AINOA VIERAILUNÄYTÄNTÖ

KULTARISTI

3-näyt. romanttinen huviooppera säv. Ignaz Brüll.

Tervakosken seuratalolla sunnuntaina 1 p:nä maaliskuuta kello 8 ill.

Lippuja: 5, 15, 12, 10, seisomaan 8. saatavana ennakolla ja ovelta näytäntöpäivänä klo 6:sta i.p.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN LOTTA SVÄRD

toimeenpanee

Perheillan

Seurahuoneella ensi sunnuntaina t. k. 22 päivänä klo 1/2 8 illalla johon kaikki Suojeluskuntalaiset ja Lotat, myöskin kannattavat, ovat tervetulleet.

Suojeluskunta.

Sunnuntai-aamuna 22/2. kello 9 a. p. pidetään ampumarjoitus. Kokouksen Seuralle.

Paikallispäällikkö.

Eläviä Kuvia

”Voivatko nämä silmät valehdella” annetaan tänä iltana Seuralle kello 7 ill. Pääsy Klubin jäseniltä vapaa, muilta 5:-

Johtokunta.

Tervakosken Osuuskauppa r. l.

SAAPUNUT:

Lasi- porsilini- ja emaliastioita
Kuparipannuja ja kattiloita
Luistimia, sahanteriä, kirveitä,
Kihveleitä ja talikoita.
Tenlikoita sekä akkunanlasia.
Nauloja kaikenlaisia.

Rinkeleitä ja Omenia.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 10.

LAUANTAINA 7 PNÄ MAALISK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 250 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 11.3 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hillivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Jumalanpalvelus ja lähetysjuhla pidetään Tervakoskella huomenna, maalisk. 8 p:nä alkaen klo 1 päivällä. Puhujina ovat pastori L. Takala ja lähetysseurantaaja P. Huttunen. Toivotaan runsasta osanottoa. Tervetuloa!

— Myyjäisistä Lastenkodin hyväksi huomaamme vielä arv. yleisöä. Ne ovat, kuten aikaisemmin on mainittu, ensi maanantaina, siis markkinapäivänä, ja alkavat klo 10 a.p. Torilla käydessä on sopivata pistäytyä Seurahuoneelle myyjäistavaroita ostamaan ja kahvia juomaan. Maalaistuotteita, Napialan ja Kirkonkylän ompeluseurain töitä sekä Lastenkodin hoidokkien valmisteita on silloin tarjolla. Lisäksi paljon hyvältä maistuvaa. Kehoitattamattakin yleisö sinne saapun ostoksillaan hyvää asiaa kannattamaan.

Samassa tilaisuudessa otetaan kiitollisin mielin vastaan kaikenlaista myyjäistavaraksi sopivaa.

Päättynyt verovalitus juttu.

Kuten muistettane ei Janakkalan kunnan verotuslautakunta v. 1921 hyväksynyt Tervakoski A. B. antamaa verotusilmoitusta, vaan asetti kunnan puolesta kaksi tilintarkastajaa tutkimaan yhtiön tilinpäätöstä, pidättäen itsellään oikeuden jälkitaksoitukseen. Kunnan asettamat tarkastajat suorittivat tarkastuksensa, jonka tuloksena oli että yhtiötä veroitettiin v. 1920 Smk 2,401,338.54. Yhtiön oman ilmoituksen mukaan olisi summa ollut vain Smk 737,358.69, siis korotusta Smk 1,663,979.85. Tämä oli kuten muistettane makupala eräille sanomalehdille, jotka julkaisivat uutisia joissa väitettiin „O. y. Tervakosken salanseen tulojansa yli 1 1/2 milj. markalla. Uutisiin yhtiön puolelta annettiin naseva vastaus, jossa kävi selville miten kunnan asettamat tarkastajat olivat päässeet niin huikeisiin tuloksiin.

Saatuuan tiedon tarkastajain lausunnosta, pyysi yhtiö kunnan määräämään uutta tarkastusta vuosilta 1920 ja 21, ja nyt olikin tulos toinen. Tarkastajat varovaisin sanoin perääntyivät aikaisen masta lausunnostaan, mutta tekivät uusia muistutuksia tilinpäätöstä vastaan, jonka tuloksena oli jälkitaksoitus. Yhtiö valitti verotuksesta Maaherraan, jossa voitti muissa kohdissa paitsi eräissä pienessä poistossa koskien Liinarataa, mutta josta summasta ei se sen pienuuden vuoksi jatkanut valitusta.

Sen sijaan valitti Janakkalan kunta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka nyttemmin on antanut päätöksen, jossa Tervakoski A. B. saa täyden hyvityksen, päätöksessä kun sanotaan että „taksoitusviranomaisilta on puuttunut laillista aihetta panna toimeen puheenalainen jälkitaksoitus”. Korkeimman hallinto-oikeuden pää-

töksestä käy vielä selville että Tervakoski A. B. olisi myöskin voittanut Liinaratakonttopoiston, jonka Maaherra oli jättänyt verotuksenalaiseksi, mutta kun yhtiö ei ollut päätöksestä valittanut, ei Korkeimmalla hallinto-oikeudella ollut syytä muuttaa Maaherran päätöstä. Valituksista menevät kustannukset jäivät Janakkalan kunnan suoritettavaksi.

Näin päättyi tämä Janakkalan kunnan ja Tervakoski A. B. välinen verotusjuttu, josta eräät lehdet aikoinaan kirjoittivat:

„Janakkalan verotuslautakunnan toimipide olkoon hyvänä esimerkkinä muidenkin kuntain verotuslautakunnille, jotta suurituloisten kapitalistien todelliset tulot saadaan selville.”

OOPPERAKIERTUE TERVAKOSKELLA.

Nautintorikkaan illan tarjosi viime sunnuntaina Oopperan kiertue, esittämällä Tervakoskella Ignaz Brüll'in oopperan "Kultaristi", jonka sisällön Tervakosken yleisö ennestään tunsii täällä pari vuotta sitten esittelystä samannimisestä laulunäytelmästä. Vaikkakin musiikki on uuden aikaisen säveltäjän laatima, on se kuitenkin helpotajuista ja täynnä kauniita säveleitä.

Naispuolisen pääosan — Cristine — lauloi ja nytteli rouva Tellervo Laurila sangen ansiokkaasti, hänen sointuva ja täyteläs sopraanoäänensä sekä tunteellinen näyttelemisensä nostivat hänen osansa korkealle taiteelliselle tasolle. Morsiamena esiintyi rva Suokas-Steinbach laulaten miellyttävällä aitto-äänellä. Herroista on erikoisesti mainittava Herra Antero Suonio, jonka kaunisten tenoriääntä usein olemme olleet tilaisuudessa ihaillemaan ja jonka ääni hänen ulkomaan opintoretken-
sä jälkeen huomattavasti oli kehittynyt.

Bombardinin voimakkaan osan ja Colasin bassoroolin täyttivät herrat Similä ja Nieminen ansiokkaasti, vaikkakin herra Niemisen näyttelemisen suhteen olisi vähän toivomisen varaa. Vaikean tehtävän — pitää kaikkea koossa — suoritti Herra Martti Similä suurella taidolla.

Yleisöä oli harvinaisen runsaasti, joka todistaa että musikaalisesti kehittäville ja arvokkaille taidetilaisuuksille ymmärretään antaa täydellistä arvoa.

F.

— „VALO”-nimistä, runsaasti kuvitettua suurteosta alkaa Werner Söderström Osakeyhtiö tämän maaliskuun kuluessa juikaista Teos on meidän oloissamme ensimmäinen laatuaan käsittäen mitä useimpia aloja tiedon ja käytännön ulottuvilta. Esitystapa on helppotajuista ja kertovaa, joten se soveltuu sekä nuorille että kehittyneemmille. Yhdestäkään kodista sitä ei saisi puuttua, sillä se tarjoo lukijalleen nykyaikana aivan välttämättömiä yleistietoja. Jotta vähätuloisetkin pääsisivät sen omistajaksi, ilmestyy se kokonaisuudessaan 4:n vuoden kuluessa. Tänä vuonna saadaan sitä 22 vihkoa à 3:50 eli yksityisvihkoina 4:50. Koko tämä vuosikerta maksaa kirjakaupoissa Smk 77:- ja puolivuosisikerta Smk 38:50. Kansakoulumme kautta tilattuna ovat vastaavat hinnat Smk. 65 ja 33:—, seuraavat vuosikerrat käsittävät 26 vihkoa ja maksavat Smk 90:— ja 45:—, mutta myönnetään niistäkin suhteellinen alennus. — Lisätä sopii, että uusi vihko ilmestyy joka toinen lauantai ja lähetetään postitse suoraan tilaajalle.

Suosittellemme teosta mitä lämpimimmän.

— **K i h l a u k s e n s a** ovat julkaisseet 3 p:nä maalisk. sairaanhoitajatar, neiti Ellen Lindström ja tallimestari Axel Siren Tervakoskella.

— **T ä y d e l l i s e n** kirurgisen 3 vuotisen sairaanhoitajatar kurssin suoritti 28 p:nä helmik. nti Rakel Wallinheim. Nti Wallinheimo sai vakinaisen sairaanhoitajattaren paikan Helsingin Yliopistollisessa silmäsairaalassa 1 p. maalisk.

UUTUUS KALASTUKSEN ALALLA PAIKKAKUNNALLA.

Alasjärvellä on kyläläiset innostuneet käyttämään uutta kalastustapaa, talviongintaa. Miehiä on uskollisesti kalastuspuuhissa joka päivä, eräänäkin päivänä tällä viikolla 30 kalastajaa koetteli onneaan. Ettei kalastus ole tulokseton, todistaa se, että eräskin kalastaja sai eräänä päivänä kahden tunnin ajalla 13 kiloa ahvenia.

K I I T O S.

Sydämmellinen kiitos laulusta rakkaan äitimme Edla Sofia Helanderin muistolle.

Lapset.

— **V a a l i l u e t t e l o t** eduskuntavaaleja varten ovat Janakkalan kunnassa asianomaisten tarkastettavaksi esille pantuna maalisk. 1—15 päivään. Tervakosken äänestysalueen vaaliluettelo on nähtävänä Lauri Halmeen luona Napialassa.

— **P o s t i l a a t i k k o o n** pantiin viime keskiviikkona kirje varustettuna postimerkillä ja sinetillä "W. A.", mutta ilman osoitetta. Kirjekuoren väri on vihreä. Lähettäjää pyydetään noutamaan kirjettä Kaiun toimituksesta.

— **M U S I K A A L I N E N** ILTAMA, jonka Tervakosken Torvisoittokunta huomenna antaa, muodostuneen varmasti miellyttäväksi ja nautintorikkaaksi taidetilaisuudeksi Muistaessa aikaisempia Soittokunnan järjestämiä iltamatilaisuuksia, on täysi syy odottaa sitä. Kuten toisessa paikassa lehteämme olevasta ilmoituksesta näkyy, on musiikkiohjelma laaja ja arvokas ja sen valmistukseen on Soittokunta paunut paljon vaivaa ja huolta. Arvokkaan musiikkiohjelman lisäksi on ohjelmassa vielä yksinäytöksinen pila; "Vesiparantolassa", joka pitää yleisön hyvää tuulta yllä.

Muistakoon jokainen siis saapua seuruuoneelle huomenna. Nautintorikas ja hupainen ilta on taattu.

L Ö Y D E T T Y Lotta-Svärd merkki N:o 9739. Oikea omistaja saa sen perä Tervakosken Konttorista.

ILMOITUKSIA.

Soitannollisen ILTAMAN

järjestää Tervakosken Soittokunta, huomenna t.k. 8 p. klo 7 ill.

O h j e l m a:

Marssi Thunderer. säv. Sousa.
Italienar Algier . . . „ Rossini.
Rose Mousse . . . „ Bose.
Joutsenlammi . . . „ Tschaiowsky.

Vilhelm Tell. . . säv. Rossini
Berceuse . . . . . „ Järnefelt.
Sandiogo . . . . . „ Carbin
Fata Morgana . . . „ Heidberg

Faust . . . . . säv. Gounod.
Punanen Sarafau . . „ Varmalov.
Sepän Polkka . . . „ Parlov.

Komentajan Marssi „ Hammar

Intermezzo . . . . . „ Hammar.
(poika soittokunta)
Näytelmäkappale

V E S I P A R A N T O L A S S A.
(Inäyt. huvinäytelmä kirj. Salamaa.)

Tanssia.

Liput: 5:- ja 3:-.

KAALIA,

PUNAJUURIA JA

PORKKANOITA.

myydään koko talven Tervakosken Kartanon Puutarhassa.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

SAAPUNUT:

Lasi- porseliini- ja emaliastioita
Kuparipannuja ja kattiloita
Luistimia, sahanteriä, kirveitä,
Kihveleitä ja talikoita.
Tenlikoita sekä akkunanlasia.
Nauloja kaikenlaisia.
Soijarouhetta.

Rinkeleitä ja Omenia.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 11.

LAUANTAINA 14 PNÄ MAALISK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 250 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 25.3 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— 75 vuotta täyttää maaliskuun 20 p:nä työmies Otto Syrjänen Tervakoskella. Otto Syrjänen, joka nykyään pitää kunnossa halkotarhan ratoja, on tehnyt Tervakosken tehtaan palveluksessa yli neljäkymmenvuotisen työpäivän. Pyydämme onnitella pirteätä ja aina hyvätuulista vanhusta hänen merkkipäivänään.

— Tanssikurssit, jotka monen vastuksen jälkeen saatiin toimeen, alkoivat viime maanantaina. Kurssia johtaa Tohtorin rouva I. Grönholm, Karjaasta. Oppilaita on ilahuttavan runsaasti, nimittäin 24 naista ja 27 miestä. Opittu on toistaiseksi valssia, shimmiä, onesteppiä ja Java.

Tervakoskelaiset kunnostautuneet ampumisessa menneinä aikoina.

Vanhassa "Uljäs"-urheilulehdessä vuodelta 1886 julkaistaan tulokset ampu-makilpailusta, jonka "Sporttiklubi" Helsingissä oli järjestänyt

"100 kyynärän päästä" sijoittuivat Tervakoskelaiset 38 palkinnonsaajasta seuraavasti:

	Palkinto
5 Koskinen O. Tehtaantömiös Smk.	15:-
8 Rostén S. Rakennusmestari	" 15:-
20 Silander G. Tehtaantömiös	" 10:-
21 Tomunen G. Mylläri	" 10:-
25 Nyman F. Tehtaantömiös	" 10:-

„150 kyyn. päästä”, 6 palkinnonsaajaa:
3 Westerlund K. H. Insinööri Smk. 65:-
„200 kyyn. päästä”, 6 palkinnonsaajaa:
5 Skarp A. Tehtaantömiös Smk. 40:-
„250 kyyn. päästä”, 6 palkinnonsaajaa:
6 Westerlund K. H. Insinööri Smk. 35:-

Kilpailijain määrää ei mainita, mutta mainitaan, että vuoden kuluessa oli 100 kyynärän matkalta ampuessa käytetty 581 taulua, 150 kyyn. 369, 200 kyyn. 162 ja 250 kyyn. 93 taulua.

Yllämainituista henkilöistä on Tervakoskella nykyään ainoastaan F. Nyman — F. Nuotio, joka vieläkin käy Suojeluskunnan ampu-makilpailuissa ja korkeasta iästään huolimatta saavuttaa tuloksia, joita moni nuorempi ampuja saa kadeltia. Ampumataitonsa ovat hänen poikansa Väinö ja Hannu perinneet, koska molemmat ovat Suomen Ampujainliiton I luokan ampujia ja täällä Tervakoskella viimeisinä vuosina vieneet kaikki ensi palkinnot.

Samassa lehdessä julkaistaan seura-

va uutinen, joka myöskin osaltaan todistaa että v. 1886 ampujamme ovat olleet tunnettuja ja tunnustettuja:

„Sporttiklubin ampumista varten on tilattu hiukan toista tuhatta taulua niin että voi tänäkin vuonna toivoa yhtä suurta osanottoa kuin edellisenä Huomattavin tilaus on Tervakoskelle, jonne menee 100 taulua. Myöntää täytyykin, että Tervakoski on se paikka Suomessa, jossa enin ammutaan ei ainoastaan katsoen paikan ja ihmisluvun suuruuteen, mutta myös suoranaisesti siihen luettuna Helsinginkin. Tervakoskelaiset ovat vuosi vuodelta tulleet taitavammiksi ampujoiksi ja ovat kunnialla puolustaneet paikkansa parhaiten ampujain rinnalla.”

SOITTOKUNNAN KONSERTTI

viime sunnuntaina muodostui hauskaksi ja miellyttäväksi tilaisuudeksi. Mieliyväällä voi tunnustaa että soittokunta on pannut paljon työtä ohjelman valmistamiseen ja saannutkin melko hyviä tuloksia aikaan. Varsinkin isommat ja vaativimmat kappaleet, oopperien overtyyrit ja potpurit, onnistuivat hyvin, muutamat, niinkuin Bassinin overtyyrit ja Faust, vallan mainiosti. Näissä parhaimmissa kappaleissa oli puhtaus moitteeton, nyanseeraus oikeinkin kaunis ja herkkä sekä tahti ja tahdin muutokset pääasiallisesti oikeat ja vapaat liioittelemisesta.

Pienimmissä kappaleissa huomattiin silloin tällöin joku pieni synti, esim. ioku epäpuhtaus tai epätasaisuus sekä joku liioiteltu tahdin tai fortin suhteen. Mutta pääasiallisesti menivät nämäkin hyvin esim. kauniisti soitettu Berceuse Järnefeltiltä.

Erikaisen kiitoksen ansaitsee poikasoyttokunta esittämästään herra Hammarin säveltämästä Intermezzosta. Tämä helpotajuinen, melodillinen pieni kappale

soittivat pojat puhtaasti ja reippaasti oikein con amore. Kai muutamat näistä nuorista soittajista ennen pitkää työn ja innostuksen avulla pääsevät isoa soittokuntaa täydentämään.

Lopuksi näyteltiin huvinäytelmä "Vesiparantolassa" hyvällä tuulella molemmin puolin ramppia. Osia suorittivat rva Gröndahl neidit Ockenström ja Lehmus-saari ja herrat Y. Pajunen ja B. Laitio, kaikki tunnetulla taidolla ja sitä paitsi hyvällä vauhdilla. Erittäin piti rva Gröndahlin hupsu vanha „mamselli” hra Pajusen kauppiaan avustamana naurun yllä yleisön puolella.

Yleisöä oli runsaasti ja oli se hyvin tyytyväinen iltaansa.

F.

TILITYS

Lastenkodin myyjäisistä 9. 3. 1925.
Napialan ompelus. tuott. Smk. 1140:—
Kirkonkylän sn sn „ 421:—
Tervakosken postikort. ja kahvitarj. 261:—

Summa Smk 1822:21,

josta lämmin kiitos kaikille myötävaikutaneille.

Toimikunta.

TÄNÄÄN

vielä voitte käydä ottamassa selvää onko nimenne vaaliluettelossa. Tervakosken äänestysalueen luettelo on nähtävänä Lauri Halmeen luona Napialassa.

— „Tervakosken Kaiun” viime numerossa olleen pääartikkelin „Päättynyt verovalitusjuttu” oli saksinut „Hämeen Sanomat” kokonaisuudessaan ja „Hämeen Kansa” eräitä pienempiä heille sopivia poistoja tehden, kumpikin kumminkin ilman lähettä mainitsematta. Näkyvät kelpaavan „Kajunkin” tiedot, joskin toivoisimme myöskin lähteen nimeäniistä.

— Läänin maaherra on vahvistanut tiluslohkomisen, jossa Tervakosken perintötilaste Janakkalan pitäjän Tervakosken kylässä on erotettu Tervakoski Fabrik niminen uusi tila.

ILMOITUKSIA.

Tervakosken
Osuuskauppa r. l.

SAAPUNUT:

Lasi- porsliini- ja emaliastioita
Kuparipannuja ja kattiloita
Luistimia, sahanteriä, kirveitä,
Kihveleitä ja talikoita.
Tenlikoita sekä akkunanlasia.
Nauloja kaikenlaisia.
Soijarouhetta.

Rinkeleitä ja Omenia.

ELÄVIÄ KUVIA

(„Suuri hetki”. Gloria Swanson — Milton Sills) näytetään Seuralla sunnuntaina maalisk. 15 p:nä kello 1/2 7.

Pääsy Klubin jäseniltä vapaa muilta Smk. 5:—

Elävien kuvien päätyttyä
toimeenpannaan

TANSSIKURSSIN PÄÄTTÄJÄISET.

Vapaa pääsy.

Suojeluskunta.

Sunnuntaina maalisk. 15 p:nä kello 9 a. p. hiihto-ammunta harjoitus. Kello 2 päivällä hiihtokilpailut „Vaaran kivaarista”. Kokoontuminen Seuralle.

Paikallispäällikkö.

PIKKU-UUTISIA.

— Sattuneesta syystä huomautetaan nille suojeluskuntalaisille, jotka „löytävät” Lotta-Svärd merkkejä jonkun neitosen rinnasta, ettei ole tarpeellista ilmoittaa „löydöstään” lehdessä, vaan helpommin pääsee kadottaneen perille Lotta-Svärdien jäsenluettelosta, ellei satu mieltämään kenen rinnasta merkin on löytänyt.

— ESITELMÄN Taiteesta ja taiteilijoista sekä viulukonsertin antoi viime keskiviikkoiltana Tervakosken Seurahuoneella mustalais-taiteilija hra Åkerlund.

Erittäin mielenkiintoisesti puhui hra A. taiteen nykyisestä alhaisesta tasosta, selittäen syyt siihen. Samoin selitti hän taiteilijain tukalaa asemaa ja yleisön laimeata suhtautumista taiteeseen. Hän toi esille esimerkkiä monen tunnetun ja ulkomaillakin mainetta nauttivan taiteilijan kiertueista kotimaassamme, jossa he, suurillakin paikkakunnilla, ovat saaneet esiintyä kymmen tai parikymmen lukuisalle yleisölle. Vielä kertoi puhuja Suomen taiteen voitosta ulkomailla; mainiten tunnettuja taiteilijanimiä, jotka kunnolla ovat levittäneet Suomen mainetta ympäri maailmaa.

Esitelmä oli hyvin opettavainen ja olisi ansainnut suuremman kuuliakunnan kuin tilaisuudessa läsnäollut noin 100 hengen suuruinen yleisö.

Ohjelman toinen osa oli viulunsoittoa, käsittäen enimmäkseen mustalaisyhteisöä. Herra Åkerlund tosin ei ole pitimmälle kehittynyt viuluniekka, mutta hänen soitannollisia esityksiään mielenkiintoisesti kuuntelee, sillä mikä tekniikassa puuttuu, korvaa hän tunteellaan ja temperamentillaan.

G.

TALVISESONKIMME ALKAA.

Nyt kun olemme lopultakin saaneet kunnollisen talven, on kiireesti toimeenpantava kaikki lykkäytyneet ja jo peruutetuksikin tuomitut talviurheilukilpailumme.

Ensi sunnuntaina pidetään jo Suojeluskunnan hiihtoammuntaharjoitus Seurahuone — Kytö — Ampumarata. Kilpailu aletaan kello 9 a. p. Iltapäivällä kello 2 alkaen suoritetaan kilpailu tehtailija Vaaran lahjoittamasta kivaarista, jonka jo kahdesti on voittanut Väinö Nuotio ja joka saa sen omakseen jos hän tämänkin kerran vielä voittaa. Kilpailu tulee siis olemaan merkityksellinen ja suojeluskuntalaiset koettavat parhaansa suojellakseen kiertopalkintoansa.

Maalisk. 22 p:nä suoritetaan kilpailu uudesta. Riihimäki—Tervakoski maljasta, sekä Maarianpäivänä, maaliskuun 25 p:nä „Tervakoski—Janakkala maljan” hiihto-ammunnasta.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 12.

LAUANTAINA 12 PNÄ MAALISK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 25.3 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Terwakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat: Terwakoskelta: 9:45 a.p. 5:15 i.p. Lauantaisin sitä paitsi 4 i.p. ja 5:30 i.p. Ryttylästä: 11:30 a.p. 8:41 i.p. Keskiviikkoisin ja lauantaisin sitä paitsi 6:30 i.p. ja lauantaisin kello 5 i.p.

Terwakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j.p.p.

Terwakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— **HIHTOKILPAILUT** toimii Terwakosken V.- ja U.- seura ensi sunnuntaina 22 p:vä t. k. alkaen kello 9 aam. Palkintotuomarien ja kilpailijain on on saavuttava seurahuoneelle kello 8,45.

Kilpailut käsittävät, naisten 4 km., miesten 10 km. poikain 5 km. ja pikkupoikain 3 km. hiihdon. Kaikissa kilpailuissa jaetaan 3 palkintoa jotapaitsi naiset kilpailevat komeasta hedelmämaljakkosta ja pikkupojille on asetettu konsuli Waseniuksen lahjoittamilla varoilla kaunis hiihtäjää kuvaava patsas, josta ensi kerran kilpaillaan.

— **JUMALANPALVELUS** Seurahuoneella ensi sunnuntaina k:llo 2 päivällä. Saarnaa pastori Takala.

Muuan muistelma Janakkalan nuorten "kämpäläjunista" neljäkymmentä vuotta taaksepäin.

„Siihen aikaan kun me nuoria olimme”, on tapa sanoa. oli nuorten riennot toisenlaisia kuin nyt Silloin toimeenpantiin kesäisin kun kaikki koulua käyvät, seminaarilaiset ja ylioppilaat olivat kotiutuneet, yhteisiä huvimatkoja milloin mihinkin, Aulangolle, Löytymäelle, Irjalaan, mutta hauskin matka oli sittekin Lopen matka kesällä 1891. Osanotto näihin „kämpäläjunin”, niinkuin niitä kutsuttiin, oli vilkasta, usein kolmattakymmentä henkeä. Yhdessä olivat pitäjän säätyläis- ja talonpoikaisnuoret ja mielellään mukaan tulivat myös seudulla oleskelevat suomenopiskelijat Suomea puhuttiin, säätyerotusta ei ollut, ja vielä vuosikymmenien takaa niitä mukana olleet ilolla muistelevat.

Lopella oli äskettäin valmistunut uusi kaunis kirkko, jota, samoinkuin Loppijärven ihanaa ympäristöä teki mieli nähdä. Matka suunniteltiin tehtäväksi niin, että saatiin kulkea jalan ja veneillä. Lähtöpäiväksi sovittiin kesäkuun 27:s, siis kesän kauneimmillaan ollessa. Kokoonnuttiin Leppäkoscalle, Sipilään, josta kahvit juotua kahdella veneellä lähdettiin matkaan, vaikka ilma uhkasi sateella. Kernaalan järvellä ilma kirkastui ja siellä yhtyi seurueeseen „Hiiden väki”, nuoria suuri vene täynnä. Uhkolasta alkoi jalkamatka Terwakoskelle, „konduktööri” ja emäntä edellä riensi laittamaan Seurahuoneen salissa kahvit kuntoon. Kun toiset saapuivat, kahvit ja limonaadit oli juotua sekä joku piiri pyörity, mentiin tehdasta katsomaan. Sen jälkeen sijoitet-

tiin retkue kahteen suureen veneeseen Saima ja Vellamo, joilla yli Alasjärven ja sitte pujotellen pitkin kapeata, mutkikasta jokea Loppea kohti. Kalliot, kummut ja kuusikot kajujen vastailivat lauluhiimme, joilla matkaa koetettiin lyhentää. Päästyämme Kesijärvelle alkoi päivä jo hämärtää. Aurinko kultasi taivaanrannan, kaikkialla oli lauantai-illan juhlallinen rauha, oli kuin luonto olisi iltarukoukseen vaipunut, rasvatyyni oli järven pintakin.

Jo lasi veneemme rantaan. Kävelimme läheiseen taloon, josta oli edeltäpäin yömaja tilattu. Ystävällisesti otti meidät talonväki vastaan, valmiina odotti kahvi, tee ja talonpoikaisillallinen. Pyyssimme ensiksi viime mainitun. Kun talon huoneet olivat pienenlaiset 22 henkiselie joukolle, katettiin pitkä ”talkoopöytä” keskelle sileätä pihaa. Kaikki oli erinomaisen siistiä, puhdasta, joskin yksinkertaista, mutta sitähan halusimmekin. Kun oli ruualla käsketty, kiirehti kukin lusi-koineen höyryvän puurovadin ympärille ja kohta olivat ”voisilmät” yhdeksi yhtyneet. Aterian päälle juotiin kahvia ja teetä, lyötiin leikkiä „kudottiin kangasta” y. m. Yön nukuimme makeasti, naiset huoneissa ja miehet koivuilla koristetulla tallin yläsillä. Raskas souu uuvutti toiset pian syvään uneen, toiset taas aamuyöstä rupesivat kylän kukkoja laulattamaan, eikä kumma, jos nämä erehtyivät, sillä olihan joukossamme eräs tunnettu oopperalaulajamme.

Aamiaisen jälestä lähdimme jalan Lopen kirkkoon, johon oli matkaa muutama kilometri. Jumalanpalveluksen jälestä soudimme parilla suurella kirkkove-neellä yli erään Loppijärven lahdelman, kävelimme ohi Yrjö Koskisen Leppälahden Sarvijoen kartanoon, jossa polinen odotti. Sitä ennen kuitenkin käytin uimassa ja ihailtiin kaunista seutua. Ilt-

puoleksi olivat Lopen nuoret järjestäneet illanpidot läheiseen huvilaan, eivätkä tahoneet meitä pois laskea, niin hauskana he yhteisiloa pitivät. Ilta läheni ja oli jalan marssittava maanteitse entiseen yö-majaamme. Laulain ja puhellen matka lyheni, ilta ja osa yötäkin kului. Nukuttiin hyvin ja seuraavana päivänä palattiin samoja teitä. Kansanlaulut kaikuiivat veneistä ja kävellessäkään ei väsymystä valiteltu. Hieno sade joskus kulkua joudutti. Kernaalan järvellä mieli sää yltyä myrskyksi. Veneet kun kammottavasti keinuivat valkopäisten aaltojen keskellä ja vettäkin löi sisälle, alkoivat muutamain neitosten posket kalveta. Rivakat soutajat ja tottuneet peränpitäjät saattoivat meidät kuitenkin onnellisesti Sipilän rantaan. Läpimärkinä melkein olimme taloon tullessa, mutta takkavalkea kuivasi vaatteet, kahvi ja tee lämmitti sisustat. Puolisetta ei tietysti talosta nytäkään päästetty ja kun sitte kotiin lähdettiin, oltiin iloisia ja tyytyväisiä siitä, että taas oli saatu nähdä uusi kolkka köyhästä, mutta meille rakkaasta "tuhatjärvien maasta".

"Konduktööri".

Kilpailuja.

Viime sunnuntaina toimeenpani Suojeluskuunta harjoituskilpailut hiihto-ammunnassa. Lähtö tapahtui Seuralta ampumaradalle, jossa ammuttiin 5 laukausta, hiihdettiin Kytöön ja sieltä takaisin ampumaradalle, jossa taasen 5 laukausta ammuttiin ja palattiin lähtöpaikalle.

Kilpailuun otti kaikkiaan osaa 18 suojeluskuntalaista, jotka sijoittuivat seuraavasti:

	Aika	Amp. tulos	Piste.
Nuotio V.	18,57	88	171
Waurio J.	18,59	81	163
Wiitanen V.	18,26	66	154,-
Syrjänen L.	22,01	68	127,3
Nuotio H.	24,28	82	126,8
Syrjänen S.	19,06	35	116,8
Koskivirta E.	23,06	52	104,4
Dahlstedt Fr.	27,30	74	103,9
Langhoff S.	24,32	56	100,2
Koskinen P.	21,02	29	95,2
Helle V.	23,20	35	86,-
Koskela H.	23,49	32	80,2
Joensuu T.	21,28	14	77,1
Helle R.	21,07	0	65,6
Koskela P.	23,24	7	57,6
Aho R.	24,36	8	51,8
Kumberg G.	31,42	8	22,3
Aspelund H.	keskeytti.		

Samana päivänä kello kahdelta kilpailtiin tehtailija Waaran lahjoittamasta kivääristä, kilpailun ensimmäinen erä — hiihto. Ohuen lumikerroksen johdosta ei rataa voitu järjestää murtomaalla, vaan kulki se suurimmaksi osaksi yli järven ja teitä pitkin, ollen runsaasti 5 km. pituinen.

Tähän oli ilmoittautunut 7 kilpailijaa, joiden tulokset olivat:

Vaurio J.	21,24
Nuotio H.	22,06
Syrjänen S.	22,20
Nuotio V.	23,02
Wiitanen V.	23,06
Dahlstedt Fr.	25,33
Joensuu T.	26,17

Riihimäellä suoritettiin samanaikaisesti piirin mestaruuskilpailut, joihin m.m. veteraanihiihtäjämme E. Jokinen otti osaa ikämiesten luokkaan. Ensimmäisellä kierroksella oli Jokinen 20 min. toisia edellä, erehtyi kuitenkin toisella kierroksella radasta, hiihtäen noin 4 km. liikaa, mutta saapui siitä huolimatta ensimmäisenä maaliin, voittaen mestaruutensa 1 sekunnilla. Aikaa käytti J. tähän 20 km. matkaan 2,10,53,7.

HIIHTO-AMMUNTAKILPAILUT.

Ellei lumi kokonaan sula suoritetaan Maarianpäivänä, maaliskuun 25 p:nä kello 10 a.p. hiihto-ammunta erä "Janakkala—Tervakoski Malja"-kilpailusta.

POSTIAUTO.

Talvikorjauksen johdosta ovat postiauton kulkuvuorot toistaiseksi lakkauteet. Postireessä kuljetetaan matkustajia, mikäli tilaa riittää.

— **Laulajattaremme** Hilja Nuotio esitti yksinlaulua viime lauantaina Helsingin Kokoomuspuolueen Nuorten il-tamassa, jossa oli oikein valio ohjelma. Seuraavan päivän lehdet tiesivät kertoa että satakieleemme laulu oli otettu vastaan suurella innostuksella.

— **Kunnallisverotus** Janakkalassa on saatu suoritetuksi. Veroäyrin määräksi tulee 4:- tai 4:25. Verotusluettelo on verotettujen nähtävänä kunnallistoimistossa. Tutkijalautakunta kokoontuu huhtik. 1 p:nä käsittelemään tehtyjä muistutuksia verotuksista. Ottakoon siis jokainen selvän hänelle asetetusta äyrimäärästä ja tehköön muistutuksen tutkijalautakunnalle, veronkantotilaisuudessa ei muistutuksia enää voi tehdä.

ILMOITUKSIA.

ELÄVIÄ KUVIA

"FAARAON VAIMO" I:nen osa näytetään sunnuntaina maalisk. 22 p:nä kello 7 ill. Seurahuoneella.

Pääsy Klubin jäseniltä vapaa muilta Smk. 5:-

Suojeluskunta.

Ampumakilpailut "Riihimäki—Tervakoski maljasta" sunnuntaina maalisk. 22 p:nä kello 12 päivällä.

Kokoontuminen Seurahuoneelle.

Paikallispäällikkö.

Tervakosken Virkailijain ja Työnjohtajien

SÄÄSTÖRAHASTON

Vuosikokous

pidetään Seurahuoneella torstaina huhtik. 2 p:nä kello 7 ill.

Puheenjohtaja.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

SAAPUNUT:

Vehnäleseitä

Makkaroita

Juustoa, Voita

Sianlihaa.

Sipulia

Pumpulikankaita

Lapikkaita

Läkkiastioita

Appelssimia y. m.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 13.

LAUANTAINA 28 PÄÄ MAALISK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 8.4 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si- demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Ter- vakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lau- antaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoi- sesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauto.

Talvikorjauksen johdosta ovat postiauton vuorot toistaiseksi lakkautetut. Postireissä kul- jetetaan matkustajia, mikäli tilaa riittää.

Terwakosken Klubin Kansankirjasto on avoin- na joka perjantai kello 5—6,30 j. p. p.

Terwakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Kuollut. T. k. 18 päivänä kuoli Joensuussa talonmist. Antti Hok- kanen 63 vuotiaana. Lähinnä suremaan jäi puoliso, Laina Hokkanen, o. s. Elo- ma.

— Avioliittoon vihittiin Luo- lajassa t. k. 21 p:nä ent. tervakoskelainen Antti Armi Koskinen ja hra Yrjö Jär- vinen.

— J a n a k k a l a n virallisten kuu- lutuksien julkipano päätettiin kunnanval- tuuston kokouksessa t. k. 20 p:nä järjes- tää kahteen paikkaan kunnassa, kunnal- listoimistoon Turengissa ja Tervakosken Seurahuoneelle, jossa viime mainitussa niiden julkipanosta huolehtii hra Väinö Helle.

Riihimäki—Terva- koski Malja

RIIHIMÄKELÄISET YLIVOIMAISIA.

Sunnuntaina maalisk. 22 p:nä suori- tettiin aikaisemmin mainittu ampumakil- pailu apteekkari W. Simbergin lahjoitta- masta maljasta, josta Riihimäen ja Ter- vakosken suojeluskunnat kilpailevat kah- desti vuodessa, kunnes toinen on sen 5 kertaa voittanut, jolloin se joutuu voitta- jan omaksi.

Ampuminen tapahtuu 300 metrin matkalta, maaten, ilman tukea ja am- muttava Yliesikunnan vahvistamiin uusiin päärengastauluihin. Kilpailuun ottaa osaa kummastakin sk:sta korkeintaan 15 mies- tä ja kymmenen parhaan ampujan keski- määräinen tulos on ratkaiseva.

Riihimäen Sk:ta, johon kuuluu jouk- ko tunnettuja hyviä ampujia, oli tuonut parhaat miehensä Tervakoskelle, joten meidän toiveemme voitosta olivat hyvin pienet. Aikomuksemme oli kuitenkin pääs- tää mahdollisimman pienellä tappiolla, mutta niin ei käynyt. Parhaat ampujamme epäonnistuivat tuntuvasti. 10 parhaan miesten tulokset olivat:

Riihimäen Sk.	Tervakosken Sk.
Seppälä A. 124	Grönblom E. 116
Lindström K.A. 121	Nuotio H. 115
Viitala V.E. 118	Dahlstedt Fr. 107
Kehvola K. 115	Nuotio V. 103
Lindström P. 115	Salovaara K. 98
Kojola N. 112	Kyöstilä M. 96
Jäykkä J. J. 112	Pajunen Y. 92
Talvenheimo N. 108	Syrjänen L. 91
Kättö E. 108	Wiitanen V. 90
Wasastjerna H. 108	Rosengren E. 86
Yhteensä 1141	994

tahi keskimäärin Riihimäki 114,1 pistettä ja Tervakoski 99,4.

TERVAKOSKEN V.- ja U.- SEURAN

Hiihtokilpailuja

viime sunnuntaina 22 päivä t. k. suosi mitä ihanin ilma. Yleisöä oli kerääntynyt kilpailuja seuraamaan melko runsaasti, mutta ei sittenkään niin paljoa kuin mi- tä samoissa kilpailuissa on edellisinä tal- vina ollut.

Kilpailut aloitettiin miesten 10 km. hiihdolla. Osanottajia oli tähän kilpailuun vain kolme ja muodostui heidän ottelun- sa kovin kireäksi.

Miesten jälkeen lähetettiin pojat alle 17 vuotta 5 km., pojat alle 15 vuotta 3 km. ja alle 11 v. 1 km. matkalle. Näissä sarjoissa oli runsaasti osanottajia ja kil- pailu tuima. Näistä sarjoista kilpailivat pojat alle 15 vuotta 3 km. matkalla en- si kerran konsuli Waseniuksen lahjoitta- masta kiertopalkinnosta, hiihtäjäpatsaas- ta, joka nyt joutui vuodeksi Tauno Jo- kiselle.

Naisten kilpailuun ilmoittautui 5 osanottajaa, joten voitiin kilpailla heidän komeasta kiertopalkinnostaan. Tämä pal- kinto on ollut kilpailtavana jo lähes kak- sikymmentä vuotta jolla ajalla sen on io useampikin tyttö ehtinyt vuoden nimis- sään pitämään. Tämä palkinto on komea hedelmämaljakko josta sääntöjen mukaan kilpaillaan kerran vuodessa ja saa sen omakseen kolmasti ensiksi voittanut. Kil- pailuissa täytyy olla 4 osanottajaa. Nyt tämän palkinnon voitti kolmannen kerran Sanni Vainio, saaden siis sen ikiomak- seen.

Kilpailujen tulosluettelo:

10 km.	1 palk.	S. Syrjänen	aika 39,59
	2 ..	K. Heimonen	40,07
	3 ..	E. Jokinen	40,48
5 km.	1 ..	A. Sinivuori	23,13
	2 ..	A. Tamminen	24,17
	3 ..	Kalervo Heimonen	32,33

Naisten 4 km.

1 palk.	Sanni Vainio	aika	17,14
2 „	Liisa Lehmissaari	„	18,02
3 „	Elsa Saario	„	18,21

poikain 3 km.

1 palk.	Tauno Jokinen	aika	10,10
2 „	Tapio Sillantie	„	11:—
3 „	Jorma Autio	„	11,02

poikain 1 km.

1 palk.	A. Hammar
2 „	E. Uuttu
3 „	S. Nieminen

Toivottavasti nämäkin kilpailut osataan vaikuttavat hiihtourheilun paikkakunnallamme kohoamiseksi entiseen kuokoistukseensa.

— JANAKKALAN SEURAKUNNAN lisätyn kirkkovaltuuston kokous pidettiin kirkon sakaristossa t. k. 22 p:nä kello 4 j. p. lääninrovasti L. Enqvistin toimiessa puheenjohtajana. Kokous päätti Janakkalan uudeksi papiston palkkaukseksi: Kirkkoherran peruspalkka Smk. 60,000:—, josta luontaisetuina asunnosta, polttopuista ja maatuloista vähennetään 15% eli Smk. 9000:— joten siis kirkkoherra saa rahapalkkaa Smk. 51,000:—. Kappalaisen palkka Smk. 40 000:—, josta luontaisetuina vähennetään 8% eli Smk. 3200:—, joten siis Kappalainen saa rahapalkkaa Smk 36 800:—. Kirkkoherralle ja Kappalaiselle maksetaan 5 — 10 — ja 15 vuoden nuhteettomasta palveluksesta alin laissa määrätty ikäkorotus 5% peruspalkasta. Henkilömaksuna päätettiin kantaa kaikilta 16 vuotta täyttäneiltä 5:—.

Kansliaapua maksetaan Kirkkoheralle Smk. 3000:— ainoastaan silloin kun kirkonkirjat uudestaan kirjoitetaan. Pappien palkat maksetaan joka kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä etukäteen.

Sitte kun ylläsannottu lisätyn kirkkovaltuuston päätös on kirkossa kuulutettu on siitä tyytymättömien valta maaherralle valittaa 30 päivän kuluessa.

Janakkalassa alkaa uusi palkkaus vasta silloin kun nykyiset viranhaltijat eroaa virastaan, mutta on heillä valta se jo ennenkin hyväksyä, jos itse sitä haluavat.

Raittiusesitelmä

Hämeenlinnan raittiusspiirin puhuja Taavi Tuovinen esitelmöi Tervakosken Seurahuoneella tiistaina t. k. 31 päivänä kello 7 illalla. Yleisö tervetullut!

Janakkalan Raittiustalokunta.

"Janakkala—Tervakoski Maljan" Hiihto-ammuntakilpailut.

TERVAKOSKI KUNNOSTAUTUNUT.

Maarianpäiväksi olivat ilmojen jumat järjestäneet oivallisen hiihtosään. Aamulla oli pakkasta 12 astetta ja vasta keskipäivällä alkoi auringon vaikutus tuntua, vaikuttaen myöhemmin hiihtäneiden tuloksiin.

Kilpailuun oli janakkalasta saapunut 22 osanottajaa ja Tervakoskelta 24. Taipaleelle lähdettiin 10 miehisissä erissä. Lähtö tapahtui Suruttoman edustalta, josta jäätä myöten hiihdettiin Luulion lahden perälle, käännettiin Luulion salmeen, jossa 5 laukausta ammuttiin, sieltä hiihtäen Alasjärven etelärantaa pitkin lähelle Tohmonnokkaa, josta matka suunnattiin Suruttomaan ja tehtiin sama kierros uudestaan, myös nyt ampuen 5 laukausta. Parhaimmat hiihtosaavutukset saatiin ensimmäisessä erässä, jossa janakkalainen Eerola teki matkan 39 minuutissa ja 16 sek. Myöskin parhaan ampumatuloksen sai tässä sarjassa H. Nuotio, ampuen 85 pistettä.

Tulokset lasketaan suhteellisesti kilpailevien skitien vahvuuden mukaan, jolloin Janakkalasta tulee ottaa 13 ja Tervakoskelta 8 parhaan miehen tulokset. Järjestysluku luetaan pistemääräksi, jolloin tulokset ovat seuraavat:

	Janakkala	Tervakoski
	hiiht. amp. järj.	hiiht. amp. järj.
	aika	tulos no
Nuotio H.		41,46 85 1
Wiitanen V.		42,53 81 2
Eerola P.	39,16 62 3	
Nuotio V.		43,22 75 4
Waurio J.		41,17 64 5
Heinonen A.		46,22 81 6
Syrjänen L.		47,01 81 7
Hakamäki V.	45,30 69 8	
Jauhiainen J.	47,47 74 9	
Jokinen E.		42,09 55 10
Koskela H.		49,17 74 11
		Yhteensä 46
Dahlstedt Fr.		45,45 63 12
Rokkila H.	43,11 53 13	
Kyöstila K.J.		46,14 62 14
Kuusinen T.	45,36 59 15	
Aho R.		51,23 75 16
Aarikka L.	48,33 67 17	

Langhoff S.		49,15 67 18
Koskinen A.	46,35 56 19	
Auri T.	47,11 57 20	
Pajunen Y.		49,45 63 21
Helle R.		50,55 64 22
Dahlsten T.		44,27 42 23
Haltia A.	45,05 44 24	
Joensuu T.		48,37 52 25
Waurio M.		49,— 50 26
Tanner T.	49,23 51 27	
Salminen A.	43,06 29 28	
Sillantie J.		50,58 51 29
Koskinen P.		41,16 18 30
Mikkola J.	50,32 47 31	
Koskela P.		51,19 47 32
Heinonen E.	43,01 21 33	
	Yhteensä	247

tahi keskimäärin Janakkala 19,— ja Tervakoski 5,75 pistettä.

Tähän Tervakosken ylivoimaiseen voittoon vaikutti suuresti tervakoskelaisien runsas osanotto, joka työnsi janakkalaisen viimeisen miehen 33:lle tilalle.

Toimihenkilöitä oli kilpailuun saapunut kolmattakymmentä ja Lotat ahkerasti hoitivat poikiaan tarjoamalla heille kilpailun aikana kuumaa maitoa ja sen päätettyä herkulliset päivälliset.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

sääntöjen määräämä KEVÄTKOKOUS pidetään Seurahuoneella sunnuntaina huhtik. 5 p:nä alkaen kello 3 j.p.p. Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Hallituksen selonteko liikkeen toiminnasta kahden kuun ajalla.
2. Kertomus osuuskunnan toiminnasta päättyneen tilivuoden ajalla.
3. Tilintarkastajain lausunto päättyneen tilikauden hallinnon ja tilien tarkastamisesta.
4. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle.
5. Kysymys vuosiylijäämän käyttämisestä.
6. Määrätään tilintarkastajain palkkiot
7. Valitaan kuluvan vuoden tilintarkastajat.
8. Kysymys sääntöjen muuttamisesta.

HALLITUS.

Samana päivänä kello 6 j.p.p. alkaa kaupan kaksikymmenvuotisjuhla. Ohjelma runsas ja monipuolinen. Jäsenet perheineen tervetulleita.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 14.

LAUANTAINA 4 PNÄ HUHTIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 8.4 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauto.

Talvikorjauksen johdosta ovat postiauton vuorot toistaiseksi lakkautetut. Postireissä kuljetetaan matkustajia, mikäli tilaa riittää.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Jumalanpalvelus Seura-
huoneella Pitkänperjantaina klo 2 päivällä. Saarnaa pastori Takala.

— Julkaisun 20:vuotistoiminnastaan on Tervakosken Osuuskauppa r.l. jakanut jäsenilleen. Julkaisu on tosin suppea mutta se puhuu kaunopuheista kieltä osuuskunnan suuresta merkityksestä paikakunnan kuluttajaväestön palvelijana. Julkaisussa on kuvia liikehuoneustosta, liikkeenhoitajista, sekä valaisevia havainnollisia tauluja osoittamassa liikkeen kehitystä. Julkaisun ovat valmistaneet nti Ines Brofeldt, hrat B. Laitio ja V. Helle.

— LENTOKONE, Aeroyhtiön uusi matkustajakone, joka ensi keväänä tulee välittämään matkustajia Helsingin—Tukholman välillä, lensi viime sunnuntaina kello 1 kylämme yli, matkalla Heisingistä Tampereelle.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA 20 VUOTIAS.

Huomenna, huhtik. 5 p:nä pitää Tervakosken Osuuskauppa r. l. kahdennenkymmenennen vuosikokouksensa. Tapaus on merkityksellinen pienen kylämme elämässä. Tapauksen johdosta onkin osuuskunnan hallitus muodostanut vuosikokouksen tavallista juhlallisemmaksi M. m. toimittanut tilaisuuteen julkaisun, jossa liikkeen elämästä suppeasti kerrotaan.

* * *

Tervakosken Osuuskaupan perustamispuuha pantiin alulle Tervakosken Klubin yleisessä kokouksessa 1904. Jo paljon aikaisemmin oli maaperää valmisteltu osuuskaupalle valmiiksi. Kylämme liike-elämästä huoiehti tehtaan kassöörin M. B. Hannelinin omistama liike, ja sitä hoitivat hänen palkkaamansa myymälänhoitajat kuka enemmän kuka vähemmän onnistuneesti. Yleistä tyytymättömyyttä hinnoitteluun ja tavaralaatuun oli olemassa ja yksi ja toinen kuluttaja johti tiensä „Piminoffille”, jonka kauppa oli nykyisessä teht. Vaaran „Uudessa talossa”.

Jo neljännesvuosisata sitte oli eräs, — liekö aivan tervakoskelainen keksintö — yhteistoiminnan muoto — yhteisostot, saaneet kylässämme vakavan jalansijan. Tavaraa tilattiin Hämeenlinnasta Skogsterilta, Fredriksonilta, Karenilta, y. m. säkittäin ja tynnörittäin ja se jaettiin Keilahuoneella pikkueriinsä. Silloin oli tavara huomattavasti laadultaan parempaa ja hinnatkin alittivat omien kauppioiden hintoja. Mutta siitä oli paljon puuhaa ja vaivaa toimihenkilöille ja kun osuuskauppaliike kylämme saapui, oli sillä valmis ja kiitollinen maaperä muokattuna.

Osuuskaupamme sai heti perustet-

taessa kauniin alun. Jäseniksi liittyi siihen alussa miltei koko kylän väestö ja sen osuuspääoma vastasi heti ensi vuotena koko kuukauden myyntiä Tervakoski Y/O. ryhtyi heti alussa sen hartaaksi kannattajaksi ja on sinä pysynyt koko sen toimintaajan.

Ei ole ihme että osuuskauppa näissä oloissa on menestynyt ja kasvanut ja saavuttanut sen huomattavan aseman, mikä sillä tällä hetkellä jäsenistön palvelijana on.

Osuuskunnallamme on ollut koko toimintansa aikana onni saada palvelukseensa henkilöitä, jotka ovat tehtävässään onnistuneet. Kauniita työpäiviä osuuskunnan palveluksessa ovat suorittaneet liikkeenhoitaja K. V. Saarinen, jonka 7 vuotisen säännöllisen ja huolellisen johdon alaisena liike vakiintui ja kehittyi, liikkeenhoitaja Väinö Mattila, jonka 7:vuotiskaudelle sattui kaikki liike-elämää mullistavat elintarvepulat, elintason kallistuminen, suuntaristiriidat, mutta jotka kaikki johtaja Mattilalle ominaisella temperamentilla sivuutettiin onnellisemmin, kuin useassa muussa osuuskaupassa johtaja P. Törnroos taas vasta kolmivuotisella toimintakaudellaan on pystynyt näyttämään mihin saavutuksiin vakiintuneissa oloissa voidaan liike viedä. Numerot puhuvat vuosittain kaunista kieltä tehdystä työstä.

Kun huomenna jäsenistö kerääntyy viettämään oman liikkeensä 20:vuotisjuhlaa, kerääntyy se katsomaan, sanoisimmeko valmiina sitä työtä, joka kaksivuotiskymmentä sitte pantiin alulle. Se on valmis siksi, että sillä on nyt omia pääomia, — kokonaisen kuukauden myyntiä

vastaava pääoma, — jonka varassa se aina paremmin ja paremmin pystyy palvelemaan jäsenistönsä taloudellisia etuja. Joka vuosi tulee rahastoihin siirrettävän pääoman tarve yhä pienemmäksi ja siis hyvitys jäsenille ostoksista yhä suuremmaksi.

Olemme voiton puolella! Osuuskuntamme jäsenet ovat jaksaneet olla oikeata osuustoimintaväkeä pahojen päivien aikana, palkkiona on taloudellista hyvinvointia ja etua nyt oman osuuskunnan saatua varmuuden ja taloudellisen riippumattomuuden.

B. L.

PIKKU MUISTEMIA OSUUSKAUPASTA.

Osuuskaupassamme oli lyhyen ajan hoitajana mies, joka ei laikaan ollut osuustoimintamies, miten kunnollinen liikemies lie muuten ollutkin. Tämän kirjoittaja oli hänen aikanaan määrättyä kirjanpidon tarkastajaksi. Mennessään ensi kertaa kuun vaihteessa tehtävänsä suorittamaan ja pyytäessään tilikirjoja, tuli areä vastaus: „Mitä hemmetin tarkastuksia täällä aina piretään. Äsken siinä juuri yksi mustapartainen lähti ja la-raili kirjat ja nyt taas. Ei P — lla, missä ennen olin, kukaan muut kuin minä kirjoja nähnytään. Lykkäsin vain vuoren lopussa äijille nipun rahaa kouraan ja sanoin: jakakaa ristillisesti! Ei siellä tämmöistä kontrollia ja sensuuria piretty!”

* * *

Elintarvevuorokauden ajalta on olemassa monta hupaista muistelmaa, niin vähän hupia kuin itse aika tuokaa mieleen. Onko joku jättänyt talteen kaikki ne monet kortit, jotka silloin olivat yhtä tärkeitä kuin rahakin, kaupasta tavaraa saadakseen. Meillähän oli ensiksikin leipäkortit, oli voikortit, sokerikortit, lihakortit, kahvikortit, tupakkaa saatiin, silloin kuin saatiin, kahvikortilla, j. n. e. Sattui silloin monasti että etämmältäkin tuli joku emäntä ostamaan sokeriosuuttansa — kahvikortilla tai päinvastoin. Lopulta ostajat kävivätkin kaupassansa aina koko arkistonsa mukanaan. Onneksi oli meillä pula-aikana liikkeen johdossa mies joka yritti ja jaksoi, ja hyvinhän se kaikki kumminikin kestiin.

* * *

Suuntataistelu käytiin aikoinaan meiläkin kaikessa hiljaisuudessa. Se ilmeni

vuosikymmen sitte vain niin että eräällä vissillä taholla äänestettiin vain „varmoja” henkilöitä kaikkiin edustajatehtäviin. Heräsi puolueeton osuuskauppaväkemekin kerran. Syksyllä 1917 kääntyi ryhmä puolueettomia painetulla kiertokirjeellä jäsenistön puoleen ennen syyskokousta ja tulos oli valtava. Suurella enemmistöllä valittiin hallituksen ehdotetut henkilöt — m. m. nykyinen hallituksen puheenjohtajan salkku on siltä ajalta peräisin — ja edustajatoimet joutuivat puolueettomille osuustoimintamiehille. „Suuntataistelu” riehotti vielä kerran esille kevätkokouksessa 1918, mutta silloin tuotiinkin äänestyslippuja uurnaan japanilaiset kiväärin selässä pistin paliaana pystössä. Silloin tehtiin raikua päätöksiä Erottiin S.O.K. ja liityttiin O.T.K. ja K.K. Mutta kaikki nämä loistavat neronleimaukset eivät sentään ennättäneet loistaa Osuuskaupan seinien ulkopuolelle, sillä kuukauden kuluttua kaikki nämä päätökset yksimielisesti kumottiin.

* * *

Osuuskaupan lahitus oli kerran aika ja sitte tehnyt kokoukselle ehdotuksen kassarekisterikoneen ja laskukoneen ostamisesta. Kun eräs jäsen luki asiailmoitusta kokouksesta tuumi hän: „no meinaako ne nyt ionkun tehtaan perustaa, kuin niin koneita ostaisivat.”

* * *

Osuuskaupan alkuaikoina jaettiin myyntiylijäämää kokonaista 5%. Mutta kun sitte eräissä kokouksessa tehtiin päätös jakaa vain 4, kivahti kokouksessa eräs jäsen: „juu, mutta 5 rosenttia minä kumminkin tahdon!”

— Osuuskunnan 20-vuotisjuhlaan muistane jokainen jäsen saapua. Illan mielenkiintoisimmaksi numeroksi muodostuneen johtaja Wald Lehtisen juhlapuhe Johtaja Lehtinen on yksi osuuskuntamme perustajia, toimiessaan aikoinaan tehtaan konttorissa. Muuttaessaan täältä antautui hän osuustoiminnalle alalle ja on nyt Suomen ensimmäisen osuustoiminnallisen palovakuutuksen „Tulenvaaran” toimitusjohtajana.

Ilmoitus.

Koska täyttä tukkimäärää ei ole voitua perille ajaa, lakkautetaan kaikki puuaineiden myynti T.A.B:n sahalla. Aineita muihin tarkoituksiin kuin paperitehtaan antaa sahan valttari ainoastaan ins. Langhoffin määräyksestä. Muut yhtiön osastot puuaineita välttämättömästi tarvitseensa kääntykööt ins. Langhoffin puoleen.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN

20:vuotisjuhla

pidetään Seurahuoneella huomenna, sunnuntaina klo 6 illalla.

O H J E L M A :

Torvisoittoa

Tervehdyspuhe: hra V. Helle

Kuorolaulua

Juhlapuhe: Joht. Wald. Lehtinen.

Runo

Wapaita puheita.

Näytelmä: Akkavalta.

Kahvitarjoilua.

K a r k e l o a.

Jäsenet perheineen tervetulleet.

ELÄVIÄ KUVIA

"NEW-YORKIN NUKKUESSA"

näytetään Seurahuoneella lauantaina t. k.

4 p:nä kello 7 ilalla.

T a n s s i a .

SUOJELUSKUNTA Sunnuntaina 5/4. 25. kello 9 a.p. ampumakilpailut W. Nuotion lahjoittamista latauspihdeistä sekä pienoisvivärikilpailut

Paikallispuhallikkö.

POSTIAUTO

alkaa kulkuvuoronsa ensi torstaina huhtik. 9 p:nä. Kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta:

Sunnuntaisin 10 a.p. 4 i.p. ja 5:30 i.p.

Keskiviikkoisin 10 a.p. 5,15 i.p. ja 8 ill.

Lauantaisin 10 a.p. 4 i.p. 5:30 i.p. ja

8 ill. muina arkiväivinä 10 a.p. ja 5,15 i.p.

Rytylystä:

Sunnuntaisin 11,20 a.p. 5 i.p. ja 7:30 ill.

Keskiviikkoisin 11,20 ap 7:30 ip. ja 8:45 ip.

Lauantaisin 11,20 ap. 5 i.p. 7:30 i.p. ja

8:45 ill. muina arkipäivinä 11,20 a.p. ja

8:45 ill.

Huomattava on ettei auto sunnuntai-

sin lähde itäjunalle.

— PAINIKILPAILUT järjestää Tervakosken V. ja U. seura toisena Pääsiäispäivänä. Lähemmin seuraavassa numerossa.

Tervakoskelta, 4 p:nä huhtik. 1925.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 15.

LAUANTAINA 11 PÄIVÄ HUHTIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 22.4 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Eläinlääkäri E. Hiilivirta vastaan ottaa Tervakosken kartanon työväen ruokailuhuoneessa joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena lauantaina.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauto.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta:

Sunnuntaisin 10 ap. 4 ip. ja 5,30 ip.

Keskiviikkoisin 10 ap. 5.15 ip. ja 8 ill.

Lauantaisin 10 ap. 4 ip. 5,30 ip. ja 8 ill.

muina arkip. 10 ap. ja 5,15 ip.

Ryttylästä:

Sunnuntaisin 11,20 ap. 5 ip. ja 7,30 ill.

Keskiviikkoisin 11,20 ap. 7,30 ip. ja 8,45 ip.

Lauantaisin 11,20 ap. 5 ip. 7,30 ip. ja 8,45 ill.

muina arkip. 11,20 ap. ja 8,45 ill.

Huomattava on ettei auto sunnuntaisin lähde iltajunalle.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2: sta päivällä kello 8 illalla.

— **ILTAMAN** järjestää toisena pääsiäispäivänä Tervakosken V. ja U. seura Seurahuoneella. Kehoittamattakin yleisömmie rientää kannattamaan voimisteluseuramme työtä. Ohjelmassa on kansantansseja, hupainen näytelmä „Akkavalta” sekä „kansainvälinen” painikilpailu. Tämä viimeinen numero on erikoisesti huomiota herättävä. Ovathan poikamme koko talven ahkerasti harrastaneet painia ja iltamassa esiintyy kahdeksan osanottajaa. Ilta on siis tavallaan uutuu paikakunnalla.

Tervakosken Osuuskaupan vuosikokous.

Tervakosken Osuuskaupan vuosikokouksessa viime sunnuntaina johti puheta hra A. Wallinheimo ja pöytäkirjaa piti hra R. Helle. Hallituksen kertomus kaupan toiminnasta kolmen kuukauden ajalta hyväksyttiin samoin kertomus edellisen vuoden toiminnasta. Tilintarkastajain lausunnon perusteella myönnettiin hallitukselle vastuuvapaus ja vahvistettiin tilinpäätös. Vuosiylijäämä päätettiin jakaa hallituksen ehdottomalla tavalla muuten paitsi että varattiin Smk 500:— hallitukselle, jolla summalla ostettaisiin osuuskunnan 20:vuotistoiminnan johdosta Tervakosken V.- ja U.- seuralle kiertopalkinto urheilussa. Voitonjako tuli olemaan seuraava:

Käyttörahasfoon	21,193:18
Korkoa osuuspääomalle	300:—
Ostovoittoa jäsenille 2%	38,710:34
„ ei jäsenille	275:74
Helsingin osuuskauppapiirille	200:—
Tervakosken V. ja U-seuran kiertop.	500:—
Smk	61,179:26

Kuluvan vuoden tilejä tarkastamaan valittiin S. O. K. ja hra Emil Grönbom ja varalle hrat A. Wallinheimo ja B. Laitio. Edellisessä kokouksessa asettu sääntöjenmuutos komitea oli jättänyt ehdotuksensa hallitukselle. Kokouksessa luettiin ehdotus ja hyväksyttiin yksimielisesti ensimmäisen kerran.

* * *

20: vuotisjuhlaan, joka alkoi illalla kello 6, oli jäseniä perheineen saapunut Seurahuone ääriään myöden täyteen. Tervakosken soittokunnan soittettua muutamia numeroita, piti tervehdyksen hra

V. Helle, kosketellen lyhyesti kaupan 20:vuotisia saavutuksia. Juhlapuheen piti johtaja Vald. Lehtinen Helsingistä. Voimakkaassa ja vakaumusta uhkuvaassa puheessaan puhuja tyhjentävästi selosti osuustoimintatyön suuren merkityksen kuluttajaväestön etujen palvelijana. Valaisevaa esitystä seurasi satalukuinen yleisö mielenkiinnolla. Tilaisuuteen sopivan runon „Yhteistyössä” lausui everstinna Hilja Memssen ansiokkaasti. Hra J. V. Vilusen johtama sekakuoro esitti muutamia mieltymyksellä vastaanotettuja lauluja. Juhlaan oli tervehdyksiä lähettänyt S. O. K. hallintoneuvosto, jonka tervehdyksen esitti johtaja Lehtinen ja sähkösanoman Helsingin Osuuskauppapiirin toimikunta, jonka luki hra V. Helle. Vapaiden puheiden aikana selosti laatimiaan havainnollisia käyräviivoja hra B. Laitio ja kamreeri O. Malm, yksi kaupan perustajista, tunnustaen niitä saavutuksia, joita liike 20:vuotisajallaan on saavuttanut.

Juhlissa jossa vielä oli kahvitarjoilua ja karkeloa, vallitsi innostunut ja tyytyväinen mieliala, ja teki se varmasti hyvää osuustoimintavalistustyötä.

— Tervakosken virkailijain ja työnjohtajien säästökassan vuosikokous pidettiin t. k. 2 p:nä. Kokouksessa johti puhetta luutn. Gröndahl ja pöytäkirjaa piti E. Launis. Sihteerin laatima vuosikertomus hyväksyttiin. Johtokunnalle ja rahastonhoitajalle myönnettiin tilintarkastajain lausunnon perusteella tilivastuuvapaus. Säästökassan johtokuntaan valittiin uudelleen luutn. Gröndahl puheenj., rva Anna Nieminen rahastonhoitajaksi ja hra E. Launis sihteeriksi ja varajäseniksi ins. Langhoff ja hra A. Wallinheimo. Tilejä tarkastamaan valittiin hrat E. Grönbom ja Edv.

Lundell, varalle nti I. Brofeldt. Koukouselle jätetty sääntömuutosehdotus aiheutti laajan keskustelun. Kokous päätti asettaa komitean toimittamaan uuden muutosehdotuksen, joka ennen seuraavaa vuosikokousta jaettaisi jäsenistölle, vuosikokoukselle esitettäväksi. Komiteaan asetettiin luutn. Gröndal, hrat E. Grönblom ja B. Laitio.

Eräs kesämatka.

Eräänä varhaisena sunnuntaiamuna, kesällä 1888, auringon kullatessa ensi säteillään vielä syvässä unessa nukkuvaa kotikyläämme alkoi Narikan nurkalle kerääntyä joukkoa, 17—18 vuotiaita tyttöjä, kansallispuvuissa, kirkkokengät kainalossa, huonommat jaloissa. Täytyi näin varustautua, sillä meillä oli pitkä matka edessämme. Päämääränämme oli maitse Hämeenlinnan kirkkoon, jossa samana päivänä laskettiin lapsia ensikerran H. P. Ehtoolliselle ja Aulangolle.

Määrätyllä kellonlyömällä painuimme sinne matkaan josta tuli unhoittumaton muisto nuoruusvuosille. Aurinko yleni kirkkaana pilvettömällä taivaalla, kastehelmet kimaltelivat ruohikossa. Vahva metsän tuoksu täytti ilman. Käki kukkui. Mikä juhla kaikkialla! Satakielikin antoi laulajaisia ilmaiseksi.

Kello kuuden tienoissa olimmekin jo kotipitäjän kirkolla. Hiljaisuudella kunniata tehden sivuutimme tämän pyhän lehdon, jossa lepäsi ikiuntansa useampain meidän rakkaita omaisiamme ja ystäviämme. Jo kahden kesän kukkasat olivat kukkinet meidän suuresti kunnioitetun isäntämme firehtööri Humbienkin haudalla.

Kirkolta lähtien tulikin sinne eteemme vieraampia seutuja. Jalkojakin piti kokeilla jo kengässä ja ilman. Pitemmät asumattomat taipaleet lyhentyivät sentään hauskaasti, laulamalla. Kunnes vihdoin alkoi kaupunkikin näkyä. Olimme saapuneet näin Hattelmalan harjulle. Nyt kannatti jo levähtääkin ja nauttia mukana olleista eväistä. Vaihdoin kirkkokengät risojen tilalle. Suorimme itsemme laulamaan 3:äänisesti „Oi, Terve pohjola!” jonka opett. Höijer oli opettanut äsken perustamassa kuorossaan. Kun vielä olimme asetelleet kenkäräjamme juhlaiseen riviin näkyvälle paikalle, seuraavien käytettäväksi, olimme taas taipaleella.

Vihdoin saavuimme janoisina ja helteen uuvuttamina Hämeenlinnan kirkon edustalle. Sieltä tuli juuri kansa ulos, sillä Jumalanpalvelus oli päättynyt. Astuimme me kuitenkin tyhjään kirkkoon ja näkemisen arvoinen se olikin. Se oli pyöreä

kuin pata, alttari keskellä permantoa, penkit ympärässä toinen toistaan ylempänä. Ja kaunis tämä temppele oli näin juhla-asussaan köynnöksin ja kukin kaunistettuna.

Sitten menimme kaupungin puistoon. Käveltyämme siellä ristiin rastiin, keksimme vihdoin vastaiselta rannalta soutajan, joka tuli ottamaan meidät Karlbergin puolelle. Siellä alkoi taas luja käveleminen. Mutta siellä saimmekin nähdä myös niin kaunista, että olimme luulleet sellaista löytyvän vain Tuhannen yhden yön saduissa. Emme voineet kyllin ihmetellä. Satumainen korulinnoitus, ihanat joutsenlammikot sata saarineen, luolat ja temppelet. Kaikki oli yli odotuksen. Aulangon graniittitornia ei silloin vielä ollut.

Karlbergista palasimme s malle tielle jota olimme tulleetkin, mutta kun rannassa ei näkynytäkään venemiestä, joka olisi vienyt yhtse, niin suuntasimme askelemme omin luvin rautatiesiltaa myöden ja siitä edelleen asemalle. Nyt katsoimme kuitenkin parhaaksi turvautua junakyytiin. Sillä matka Ryttylästä Tervakoskelle riitti kyllä tarjoamaan terveellisen loppuponnistuksen jalkaisin retkeilleville.

Siihen aikaan oli Ryttylän tienkin vielä verrattain vieras ja pitkälle se tuntui. Viivana, synkän metsän läpi kulki se silloin, nykyistä, puolet kapeampana. Santerin Hetan pienoinen tupa Hallakorvessa oli ainoa elon merkki Pirtisaaren torpan ja Tiehaaran tuvan välisellä pitkällä metsätaipaleella. Yksityistä porttia antoivat myös tavallaan vaihtelua katkoessaan tietä Ryttylästä Tervakoskelle.

Kun sinne aurinko loi viime säteitänsä mäkien taa, saavuimme kotiin jalat hellinä, mutta entistä tietorikkaampina. Tämä matka tuntui tuoneen hauskan lisän senaikaiseen yksinkertaiseen ja vaatimattomaan kertomistoomme.

Mukana ollut.

PIKKU-UUTISIA.

— Väärä huhu on levinnyt Tervakoskella. Meillä on kerrottu että kylämme viime talven tärkeimmät ilonpitäjät Majakka ja Perävaunu ei enää yhdessä näytteleisi vaan että Majakka olisi oikaissut lyhythousuiset pitkät särensä ikuisen lepoon. Tämä on valhe ja väärä puhe, koska nämä molemmat ilonministerimme vielä maalisk. 24 p:nä täysin terveisinä ja ruokahaluisina olivat Wienissä, kuten lehtemme toimitukseen saapuneissa saksalaisissa lehdissä kerrotaan.

ILMOITUKSIA.

ILTAMAN

toimeenpantava 2:nä Pääsiäispäivänä Tervakosken V. & U. seura, alkaen 7 illalla.

OHJELMA:

Torvisoittoa
Painikilpailut (Jäsent. välin.)
Näytelmä

„Akkavalta”

KANSAN TANSSEJA.

TANSSIA.

Lippujen hinnat 6 ja 4 mk.

Klubin Eläviä Kuvia

”ZAZA”

näytetään Seurahuoneella Pääsiäispäivänä kello 1/2 8 illalla.

Sokeain Ystävain Työkoulun hyväksi näytetään Seurahuoneella lauantaina huhtik. 18 p:nä kello 1/2 8 illalla

ELÄVIÄ KUVIA

”TYTTÖ, JOKA TEKEE MITÄ HÄN TAHTOO”

”SATAKIELEN ÄÄNI”

JA

”HURMAAVA MERIROSVO”.

Karkeloa.

Pääsymaksu: 5- ja 3-

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

SAAPUNUT:

Sementtiä
Akkunanlasia
Rysyä, Katiska ja kalaverkkoja
Timoteen ja Apilan siemeniä.
Herneitä, Herne ja Rüsihiutaleita,
Sianlihaa, Voita ja Kananmunia

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 16.

LAUANTAINA 18 PÄÄ HUHTIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2/50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi kerran 22.4 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta:

Sunnuntaisin 10 ap. 4 ip. ja 5,30 ip.
Keskiviikkoisin 10 ap. 5.15 ip. ja 8 ill.
Lauantaisin 10 ap. 4 ip. 5,30 ip. ja 8 ill.
muina arkip. 10 ap. ja 5,15 ip.

Ryttylästä:

Sunnuntaisin 11,20 ap. 5 ip. ja 7,30 ill.
Keskiviikkoisin 11,20 ap. 7,30 ip. ja 8,45 ip.
Lauantaisin 11,20 ap. 5 ip. 7,30 ip. ja 8,45 ill.
muina arkip. 11,20 ap. ja 8,45 ill.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

LOTTA.

Maanantaina huhtik. 20 p:nä saapuu kokouksemme Etelä-Hämeen Lotta-Svärd piiriyhdistyksen puheenjohtaja Nti Hilda Eklöf Hämeenlinnasta pitämään esitelmän. Kehoitetaan paikkakunnan Lottia runsaslukuisina saapumaan kokoukseen.

Puheenjohtaja.

— Huomattavia vieraita Tervakoskella. Viime tiistaina kävi tehtaalla Yhtiön englantilainen asiamies Mr. E.R. Rayner sekä eräs amerikkalaisen paperiliikkeen edustaja Mr. A.B. Holmes.

Menneitä aikoja muistellen.

(Tervakoski syrjästäkatsojan silmillä nähtynä.)

(Jatk.)

Aikaisemmin olen „Kaiussa” kuvailut Tervakosken aikonaista „uudelleen syntymistä”. Silloin en vielä mitään maininnut Seurahuoneesta, tuosta merkkirakennuksesta, joka perustamisestaan saakka on näytellyt arvaamattoman tärkeätä osaa Tervakosken väestön sivistyselämässä, jossa kuvastuvat asukkaitten, etupäässä henkiset harrastukset ja riennot. —

Haastateltuani erästä paikkakuntalaista Tervakosken sivistyselämää koskevissa kysymyksissä haluan „Kaiun” lukijoille esittää yleisilmäyksen Tervakosken seurahuoneen merkityksestä paikallisen väestön kulttuuri- l. sivistysvälineenä.

Tervakoskelaiset tuntevat Poukkalan, tuon vanhan, keskellä kylää sijaitsevan kaksikerroksisen puurakennuksen, jossa suurin osa kylän keski- ja vanhempaa polvea on saanut ensimmäiset tiedonalkensa. Poukkala-nimeen liittyy paljon vanhoja, rakkaita muistoja. Se on kylän vanha koulurakennus, mutta sitäpaitsi seurahuone, koska siellä myöskin huvitellaisuuksia, iltamia, joskin vaatimattomalla ohjelmalla, kerrotaan toimeenpantaneen. Kylän vanhimmat asukkaat muistavat Poukkalan koulusalin lattialla usein tanssia pyörähtäneensä ja iloa pitäneensä. Pieneksi ja epämukavaksi osottautui kuitenkin ennen pitkää tämä koulusali, jonka vuoksi tehtaan silloinen isännöitsijäkunnallisneuvos Humble näki hyväksi rakennuttaa varsinaisen seurahuoneen v. 1884. Näin sai nykyinen seurahuone alkunsa. Ilolla ja tyydytyksellä tervehditettiin tämän, kylän nykyään upeimman talon syntyä ja sen luoja, isännöitsijä

Humblea. Niistä monista tarkoituksista, joihin seurahuonetta on perustamisestaan lähtien käytetty, mainittakoon seuraavaa.

Seurahuone on alunpitäen ollut rukoushuoneena. Kaksi kertaa kuukaudessa ovat siellä pitäjämme papit jumalanpalveluksia pitäneet. Silloin tällöin on seurahuoneella kuultu vieraitakin pappeja. Rippikoulunsakin ovat kylän nuoret viime vuosina saaneet kesäiseen aikaan täällä käydä.

Ei kyllin suureksi osata arvata seurahuoneen arvoa sanan varsinaisessa merkityksessä. — Lukuisat ovat ne taidetilaisuudet: vierailunäytännöt l. turneet, laulu- ja pianokonsertit sekä lausuntoillat, joista kyläläiset ovat saaneet nauttia.

Mitä vierailunäytäntöihin tulee, mainittakoon e. k. Suomalaisen Oopperan ja Kansallisteatterin arvokkaat, ensiluokkaiset turneet. Viimeksi viime vuonna ne täällä vierailivat, mutta jo noin neljännesvuosisata sitten kävi suomalainen Kansallisteatteri ensi kerran Tervakoskella. Mainitsemista ansaitsevat myöskin Kaarle Halmeen ja Elli Tompurin sekä Tampereen Teatterin turneet muita vähäpätöisempiä mainitsematta.

Varsinaisia konsertteja ovat useat maamme huomattavimmista kyvyistä antaneet seurahuonella. Luettelen sellaisia nimiä kuin: M. Järnefelt, S. Palmgren, V. Sola, A. Hagelstam, A. Uimonen, O. Fohström. Ulkomaalaisista taiteilijoista mainitsen Grigorovitsch'in.

Miten on saatu nämä suuret taiteilijat Tervakoskelle lähtemään? Ei tietenkään ilman korvausta. — — Konsuli L. Wasenius v. 1913 perusti rahaston nimeltä „Taide ja Sivistys rahaston.” Tämän rahaston korot, mutta myöskin pääomaa on vuosittain käytetty seurahuoneella järjestettyjen taidetilaisuuksien aikaansaamiseksi. Muutamia konsertteihin on tervakoskelaisilla ollut vapaa pääsy.

Silloin tällöin on Tervakosken Klubin välityksellä toimeenpantu myöskin luentokursseja, joita on pidetty seurahuoneella. Uskonnon ja kasvatustalon alalta on kuultu piispa E. Kailan ja prof. M. Soinisen arvokkaita luentoja. Maantiedettä on luennoinut toht. I. Leiviskä, luonnontiedettä toht. Siltala, tähtitiedettä prof. G. Melander ja historiaa professorit K. Grotenfelt ja K. O. Lindekvist, monia muita mainitsematta.

Millä varoilla on näitä kursseja toimeenpantu Tervakoskella? Klubi on tehnyt tavallisesti aloitteen. Tervakosken O/Y on antanut suuremmat varat, mutta on vapaaehtoisillakin lahjoilla saatu varoja kokoon. Niitä on kerätty sekä muualta kunnasta että oman kylän asukkailta, joita silmällä pitäen mainittuja kursseja on etupäässä järjestetty.

Tervakosken Klubin kansankirjasto on ollut sijoitettuna seurahuoneelle jo noin 20—25 vuotta, aina siitä lähtien, kun se kansakoululta tänne siirrettiin. Kirjasto on lisääntynyt vuosi vuodelta käsittäen yli 2000 nidettä. Jo aikaisemmilta ajoilta on ollut vaan 2000 mk:n pohjarahasto, jonka pienillä koroilla on vuosittain hankittu uusia kirjoja. Sitäpaitsi on Tervakosken O/Y jo viiden vuoden aikana antanut vuosittain 1500 mk kirjaston kartuttamiseksi. Myöskin sakkoraheja sekä lääkäriillä-käyntimaksuja on menneinä vuosina käytetty mainittuun tarkoitukseen.

Kirjaston yhteydessä on lukusali, jossa etupäässä kylän nuoret käyvät iltasin lueskelemassa sekä kirjallisuutta että sanomalehtiä. Näitä lienee nykyisin tilattuna parikymmentä.

Jatkuu.

Kalastus.

Järviemme kalakannan parantamiseksi on Yhtiö ryhtynyt erinäisiin toimenpiteisiin. Viikolla kävi täällä kalastuksen neuvoja Herra Hakola tutkimassa vesistöjämme ja tekemässä ehdotuksen niiden kalakannan parantamiseksi.

Saadakseen Alasjärvi puhdistetuksi vähemmän arvoisista kaloista, kuten sul-kavasta, ruuttanasta, vimbasta y. m. on haukea lisättävä ja kasvatettava suureksi. Tämän johdosta tulee Alasjärveä rauhoit-

taa vähintään kolmeksi vuodeksi, jotta siinä nyt löytyvät hauet rauhassa saavat kasvaa ja tullaan sillä ajalla sen kantaa lisäämään istuttamalla hauen poikasia. Samoten istutetaan Alasjärveen suutarin tahi lahnan poikasia.

Kesijärveen istutetaan kuhanpoikasia ja Ojajärveen sekä Sokslampeen siianpoikasia ja mahdollisesti Ojajärveen vielä muikkuja.

Kuten lehdessä olevasta ilmoituksesta näkyy, kielletään siis tästä päivästä lähtien kaikenlainen kalastaminen Alasjär-
vessä ja Toivan joessa, paitsi ongella kalastaminen, joka on juuri omiaan yllämainittu-
en mitättömien kalojen poistamiseksi.

Toivomme kylän asukkaiden ymmärtävän tämän kiellon olevan heidän omaksi hyödykseen ja tulevat poikkeuksetta noudattamaan sitä.

— TERVAKOSKEN V. ja U. SEURAN iltamaan toisena Pääsiäispäivänä oli kerääntynyt yleisöä aika runsaasti. Tervakosken soittokunnan soitettua oli kilpailu ranskalaisessa painissa joka uututena paikkakunnallamme piti yleisön mielenkiintoa yllä vaikkakin kilpailijoita oli vain seitsemän.

Tulokset kilpailusta olivat:

Rask. sarj. I F. Langer
              II M. Jokinen
              III S. Syrjänen
kev. sarj. I O. Saarario
              II O. Autio
              III E. Wikman.

Ohjelmassa oli vielä yksinäytöksinen pila: „Akkavalta”, joka sujui aika pirteästi, vallankin nti Liisa Lehmuusaari piirsi uuden ansiokkaan akkatyyppin entisten lisäksi. Ohjelma päättyi kolmeen reippaaseen kansallistanssiin.

— TERVAKOSKEN KLUBIN suunnittelema iltamasta Pääsiäisenä ei voittamattomien esteiden vuoksi tullut mitään. Ohjelmassa olleen näytelmän „Sevillan parturi” harjoituksia häittäsi useat sairaustapaukset, joten tämän paljon vaativan kappaleen esitys täyty siirtää tuonnemmaksi.

LOTAT.

Esitelmätilaisuuden johdosta alkaa kokous maanantaina täsmälleen klo 6:45. Myös kannattavat jäsenet tervetulleet. Kokous pidetään Seuran suuressa salissa.

Puheenjohtaja.

ILMOITUKSIA.

Myytävänä!

Yksi 4 lamppuinen Radio-vastaanottolaite.

Lähemmin

E. Rosengrén
Tervakoski.

Kielto.

Kaikenlainen kalastaminen, paitsi ongella, Alasjär-
vessä, Luuleossa ja Toivan joessa kielletään tästä päivästä lähtien.

Tervakoskella huhtik. 18 p:nä 1925.
Tervakoski Aktie Bolag.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

SAAPUNUT:

Sementtiä
Akkunanlasia
Rysiä, Katiska ja kalaverkkoja
Timoteen ja Apilan siemeniä.
Herneitä, Herne ja Riisihiutaleita,
Sianlihaa, Voita ja Kananmunia

Sokeain Ystävain Työkoulun hyväksi näytetään Seurahuoneella lauantaina huhtik. 18 p:nä kello 1/2 8 illalla

ELÄVIÄ KUVIA

”TYTTÖ, JOKA TEKEE MITÄ HÄN TAHTOO”
”SATAKIELEN ÄÄNI”
JA
”HURMAAVA MERIROSVO”.

Karkelo a.

Pääsymaksu: 5:- ja 3:-

Klubin Eläviä Kuvia

”DOLLARI SYDÄMESTÄ”
JA
”PEGGY ja TEDDY”
näytetään Seurahuoneella sunnuntaina 19/4 kello 1/2 8 illalla.

Tervakoskella, 18 p:nä huhtik. 1925.

TERWAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 17.

LAUANTAINA 25 PÄÄ HUHTIK.

1925.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 2,50 SM.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen Keskiviikko, ensi keran 6.5 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

JUNAT:

lähtevät: (saapuvat) Ryttylästä etelään (pohjoisesta) 8,39, 10,58, 6,28, & 9,03. Pohjoiseen (etelästä) 7,08, 10,59, 4,48, & 8,41.

Postiauton kulkuvuorot ovat:

Tervakoskelta:

Sunnuntaisin	10 ap. 4 ip. ja 5,30 ip.
Keskiviikkoisin	10 ap. 5,15 ip. ja 8 ill.
Lauantaisin	10 ap. 4 ip. 5,30 ip. ja 8 ill. muina arkip.
Ryttylästä:	
Sunnuntaisin	11,20 ap. 5 ip. ja 7,30 ill.
Keskiviikkoisin	11,20 ap. 7,30 ip. ja 8,45 ip.
Lauantaisin	11,20 ap. 5 ip. 7,30 ip. ja 8,45 ill. muina arkip.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 5—6,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä kello 2:sta päivällä kello 8 illalla.

— Jumalanpalvelus Seurahuoneella ensi sunnuntaina klo 2 päivällä. Saarnaa pastori Takala.

— 60 vuotta täyttää huhtikuun 28 p:nä nti Sandra Wirtanen Tervakoskella.

— Hämeenlinnan „Tarmoon” naisvoimistelijat antavat iltaman Tervakosken Seurahuoneella toukokuun 9 p:nä. Ohjelma on, kuten saman seurueen aikaisemminkin täällä antamissa iltamissa, arvokas, monipuolinen ja mielenkiintoinen. Siinä on tervehdyspuhe, „Tarmoon” naisvoimistelijain esityksiä, yksinlaulua, laululeikkejä, puhe, kansantanssia, pianonsoittoa, jotakin oikein hauskaa y. m. Varmasti jokainen saa hauskan ja virkistävän illan Tarmottarien iltamassa. Läheemmin tuonnempana.

Menneitä aikoja muistellen.

(Tervakoski syrjästäkatsojan silmillä nähtynä.)

(Jatk.)

Tervakosken seurahuoneella on paikallinen voimisteluseura pitänyt harjoituksiaan aina vuodesta 1898 lähtien, jolloin ensimmäisen voimisteluseuran perusti konttoristi Kihiström. Tämä seura toimi vaan 2—3 vuotta. Oli sitten pitkä väli-aika ennenkuin toinen seura perustettiin konttoristi Lehtisen ja monitööri Rosengrenin aloitteesta. Tämä Tervakosken V. ja U.-seura on sitten keskeytymättä toiminut aina tähän asti useitten eri henkilöitten, viimeksi paperimestari J. Niemisen johtamana.

Myöskin Tervakosken Suojeluskunta on syksystä 1917 pitänyt harjoituksiaan seurahuoneella Paikallisen suojeluskunnan johto oli kahden vuoden ajan hra J. Vilusen käsissä siirtyen sittemmin luutn. Gröndahlin huostaan.

Paikallisena vaalihuoneustona on seurahuone näytellyt varsin tärkeää osaa. Sekä valtiollisia että kunnallisia kuin myöskin paikallisten edistysseurojen toimintaa koskevia vaaleja ja mitä erilaisimpia, kokouksia ja kurseja on täällä pidetty. Kansakoulu on täällä juhlinut, perhejuhla on täällä vietetty, on iloitu ja itketty.

Tervakosken Klubin Torvisoittokunta on pitänyt myöskin seurahuoneella soittoharjoituksiaan aina siitä lähtien, kun hra Hurme mainitun soitto-kunnan perusti. Sen johdossa ovat sittemmin olleet hrat: E. Lindström, M. Halme ja viimeksi A. Hammar.

Seurahuoneella on vuosikautia pelattu biljardipelejä, jota varten yläkerrassa oli ennen kaksi pöytää. Näistä kun pari-

kymmentä vuotta sitte seurahuoneella järjestettiin lukusali, kuitenkin toinen hävitettiin, toinen muutettiin pari vuotta sitte rakennuksen pohjakerroksessa, tarkoitusta varten varattuun biljardihuoneeseen.

V. 1922 ruvettiin seurahuonetta huomattavasti laajentamaan. Näyttämö oli osoittautunut liian pieneksi ja puutteelliseksi varsinkin vierailijalle turneille. Toivottiin suurempaa näyttämöä ja juhlasalia. Uuden, laajennetun näyttämön vihkiäisiä, jotka vielä ovat kaikilla tuoreessa muistissa, vietettiin syksyllä 1923. Mutta samalla juhliittiin koko seurahuoneen uudelleen syntymistä. Uusi pohjakerros monine mukavuuksineen antoi nyt seurahuoneelle entistä komeamman ja miellyttävämmän leiman. Siellä on nyt suuri keittiö ja kahvila ruokasaleineen. Siellä jo mainittu biljardihuone, vahtimestarin asunto ja palvelushenkilökunnan huoneet. Onpa siellä putkakin, johon rauhanhäirit-sijöitä ja päihtyneitä tosin vain ilahduttavan harvoin täytyy sulkea.

Seurahuone on tervakoskelaiden elämässä kaikki kaikessa. Se on kylän keskipiste, joka tämän tästä kokoo yhteen kylän asukkaita, joille siellä tarjoutuu sekä sielun että hengen ravintoa. Siellä voivat nuoret tanssin karkelossa iloita, siellä ne, jotka tuntevat iäisyyskaipua, saavat hiljentyä jumalansanan ääressä. — — Kuinka rakkaaksi ja viihtyisäksi oleskelupaikaksi onkaan tämä talo tullut kylän välle. Se on kuin suuri koti, jonka jäseniä kaikki sen ystävät tuntevat olevansa.

E. A. Waara.

— 25 vuotta Tervakoski A. B. palveluksessa tulee toukok. 1 p:nä oleeksi metsäkasööri Artturi Wallinheimo.

Muutama sana kirjattomuudesta.

Viime henkilökirjoituksessa on viranomaisten taholta annettu ankarat määräykset kirjattomuudesta, sen johdosta että Tervakoskellakin yhtiön palveluksessa tai vakinaisessa työssä muualla kirjoissa olevien yhteinen jäsenmäärä on noin 100 henkeä. Samoin on Tervakosken tehtaan kirjoissa tai kylän perässä irtolaisina suuri joukko täältä muuttaneita henkilöitä, miehiä ja naisia, työmiehistä virkamiehiin asti, jotka eivät ole muuttaneet kirjojaan olopaikkaansa kirkonkirjoihin tai siviilirekisteriin.

On ihmeteltävää, miten huolimattomasti monet suhtautuvat tähän seikkaan. Vuosia jopa vuosikymmeniä voidaan asua yhtäjaksoisesti samalla paikkakunnalla kuulumatta virallisesti sen asujamiin. Ja miten yksinkertainen asia on muuttokirjan hankkiminen seurakuntaan, joka on vakinainen olopaikka! Sitäpaitsi nämä kirjattomat eivät huomaa, miten suurta haittaa ja ikävyyttä he tuottavat verotuslautakunnille sekä väen- ja henkilökirjoittajille, vieläpä itselleen veronmaksujen huolehtimisessa kunnallisen ja valtiollisen äänioikeuden käytössä y. m.

Jokaisen järjestystä ymmärtävän ja sille arvoa antavan henkilön on siis muuttettava kirjansa siihen seurakuntaan missä tulee olemaan virassa tai työssä tai muuten asumaan pitempiä aikaisesti.

A. W. W.

— KODIN PÄIVIÄ vietetään Seurahuoneella tänään lauantaina klo 7 ill. ja huomenna sunnuntaina klo 10 a. p. Puhujina ovat tällä kertaa opett. W. Reima ja maist. M. Tirranen, joiden etevyys tällä alalla on tunnettu ja tunnustettu kautta maan. Maisteri Tirranen selostaa kuulijoilleen Englannin työväen opinnoita, joihin hän viime kesäisellä opintomatkaltaan tutustui.

Paikkakuntaaisia pyydetään järjestämään aikansa niin, että voivat saapua näihin opettavaisiin ja sisältörikkaisiin tilaisuuksiin, joissa lisäksi saadaan kuulla torvisoittoa, kuorolaulua ja toivottavasti hyvinkin arvokasta yksinlaulua.

Kaikki aikuiset, etenkin nuoret, tervetulle!

ILMOITUKSIA.

YLEINEN

Sk:ta-iltama

Seurahuoneella 26/4. kello 1/2 8 illalla.

Ohjelma: Soittoa
Tervehdysanat
Yksinlaulua
Juhlapuhe
Pianonsoittoa
Puukenkätanssia
Näytelmä
Yleinen tanssi

Pääsymaksut: 8.-, 5.- ja 3.-
Lotilta ja Sk:laisilta vapaa.

Huom!

Arvoisat naiset!

Suuri valikoima Helsingistä naisten kesähattuja, kukkia nauhoja y. m. Myytävänä Tervakoskella toukokuun 7 ja 8 päivänä Sillantien luona.

Johanna Olin.

SUOJELUSKUNTALAISET!

Kokoontuminen paraatia varten Seuralle sunnuntaina kello 12 päivällä.

Paikallispäällikkö.

VAPPUNA

tarjoaa Soittokunta ulkosoittoa kello 5 j. p. Seuran puistossa.

Kello 8 illalla

TANSSIA

Seurahuoneella.

Kaikilta vapaa pääsy.

SEKAKUORON lauluharjoitus siirretään vapauspäiväparaadin vuoksi sunnuntaiaamuksi kello 9.

Johtaja.

— Janakkalan kunnalliseröjen kanto toimitetaan Tervakoskella tiistaina t. k. 28 p:nä kello 1 päivällä Seurahuoneella.

Tervakosken Osuuskauppa r. l.

SAAPUNUT:

Timoteen, Apilan, Virnan,
Teluskin, Puutarhakasvien ja
Kukkasten siemeniä.

Sementtiä
Appelssiiniä
Juustoa
Kalasäilykepurkkeja.

— SUOMEN AMPUJAINLIITON luokka-ampuminen suoritettiin Tervakoskella t. k. 13 ja 19 p:nä. Osanottajia oli kaikkiaan 35, joista 18 suoritti III luokan vaatimukset. Näistä onnistui 6 läpäisemään II luokan vaatimukset ja heistä ainoastaan yksi, Fr. Dahlstedt, I luokan vaatimukset.

Ennestään on Tervakosken Sk:ssa 3 I luokan ampujaa, nimittäin H. ja V. Nuotio ja E. Grönblom.

— Toverillisen illanvieton olivat Tervakosken Lotat järjestäneet viime maanantaina, t. k. 20 p:nä Seurahuoneella. Rouva D. Barritin kauniisti esitetyn alkusoiton jälkeen piti piirijohtokunnan puheenjohtaja, opettaja Hilda Eklöf pontevan puheen isänmaanrakkaudesta kehoittaen nykyajan naisia kantamaan oman kortensa kotimaansa hyväksi. Vakuuttavasti esitetty puhe saattoi kuulijain sydäimestä innosta ja isänmaanrakkaudesta värjäjämaan. Kun Anna-Liisa Syrjänen oli lausunut Koskenniemien voimakkaan runon „Leijonalippu” ja opett. H. Memssen opett. A.-L. Ockenströmin säestämänä laulanut muutamia mietyntyksellä seurattuja laulunumeroita, viritettiin yhteisesti „Olet maamme armahin Suomenmaa”!

Opett. I. Brofeldtin kiitettävä puhujaa sai sanavuoron luutn. G. A. Gröndahl, joka lausui tunnustuksen sanoja Lottien kuluneen talvikauden aikana suorittamasta työstä sekä kutsui heidät vieraiksi luomiseen Suojeluskunnan iltamaan.

Kauniisti katettu kahvipöytä ja maukas kahvi hauskuuttivat tilaisuuden tunnelmaa.

Tervakoskella, 25 p:nä huhtik. 1925.